

KØBENHAVNS UNIVERSITET

Danske Universiteter

Svar fra Københavns Universitet (KU) på høring om udkast til ny strategi for Danmarks udviklingssamarbejde

17. APRIL 2012

Danske Universiteter har fremsendt Udenrigsministeriets udkast til Strategi for Danmarks Udviklingssamarbejde til høring. KU's ulandsarbejdsgruppe (KU Uland) har behandlet forslaget, og KU Ulands bemærkninger fremsendes hermed som svar fra Københavns Universitet.

KU Uland har med stor interesse læst udkastet til ny strategi for Danmarks udviklingssamarbejde og har nedenstående bemærkninger hertil:

SAG: 834-86

Sagsnr. oplyses ved henv.

Fokus

KU Uland er enig i den nye strategis centrale fokus på bekæmpelse af fattigdommens "mange ansigter". Dette er helt i overensstemmelse med KU's nyligt udarbejdede strategi for vores ulandssamarbejde, og ligger fint i forlængelse af dansk udviklingssamarbejdes mangeårige traditioner. Det samme gælder understregningen af, at effektiv fattigdomsbekæmpelse ikke er mulig, hvis den økonomiske fremgang går i stå.

En verden i udvikling

KU Uland er ligeledes helt på linje med udkastet i forhold til bemærkningerne om, at den globale økonomi er afhængig af en verden i udvikling. Dette understreger behovet for udviklingsforskning som grundlag for evidensbaserede politiske beslutninger.

Rettigheder eller frihed

Nobelpristager Amartya Sen argumenterede for 25 år siden, at robust fattigdomsbekæmpelse kun kan opnås gennem større frihed for den enkelte. Efter KU Ulands opfattelse, ville det være nyttigt at stræbe efter så høj en grad af klarhed som mulig, om hvad der er målsætninger, og hvad der midler i udviklingspolitikken. FNs menneskerettigheder står – og bør stå – helt centralt

som omdrejningspunkt i enhver diskussion om udviklings- og bistandspolitik. Øgede rettigheder er et centralt mål. Men om årsagssammenhænge er så enkle (fra rettigheder til udvikling), som udkastet anslår, er fra et forskningsbaseret udgangspunkt langt fra oplagt. Udviklingserfaringerne fra for eksempel Sydkorea, Kina og Vietnam, hvor fattigdomsbekæmpelsen har været imponerende, bør vække til en vis forsigtighed. Der antydes hermed, at en grad af pragmatisme vil være nødvendig i praksis. Dette kunne fremhæves tydeligere i udkastet.

2015 målene

Ovenstående understreges af, at det i skrivende stund langt fra er oplagt, hvad processen med at udvikle nye globale 2015 mål vil føre til. Se f.eks. hvad *The Guardian's* politiske redaktør Patrick Wintour skrev den 12. april 2012, efter at David Cameron blev udpeget af FNs generalsekretær til at lede den kommende formuleringsproces (<http://www.guardian.co.uk/global-development/2012/apr/12/david-cameron-un-committee-development-goals>).

Stipendieordning

KU Uland er helt enig i, at forskningsbaseret viden er nødvendig for at løse nye og gamle udviklingsproblemer, som det nævnes i strategiudkastet s. 5. Vi er enige i, at det er helt centralt at samarbejde med udviklingslandenes uddannelses- og forskningsinstitutioner for at støtte udvikling af forskningskapacitet på både individuelt og institutionelt niveau. Vi påskønner, at danske uddannelses- og forskningsinstitutioner anerkendes som relevante bidragsydere hertil. Vi vil i denne sammenhæng bakke stærkt op om Udviklingsministerens ønske (fremsat på konference på KU den 10. februar 2012 og med henvisning til indlæg i Politiken: <http://politiken.dk/debat/ECE1517465/udviklingsbistand-er-ikke-blot-et-spoergsmaal-om-penge/>) om at (gen)etablere et udvidet stipendieprogram, f.eks. en udvidelse af Emerging Leaders Scholarship Programme eller Public Diplomacy aktiviteterne, som vi mener, vil være til stor gavn for både partnerlandene og Danmark. Ved at tilbyde partnerlandenes fremtidige ledere at tage en del af deres uddannelse ved et universitet i Danmark, vil der kunne bygges personlige netværk mellem Nord og Syd, som vil kunne bidrage til at løse de globale udfordringer, vi står overfor. Ved at opleve at bo i et land, hvor mange af de elementer, der beskrives i afsnittet "Menneskerettigheder og demokrati" naturligt forekommer, vil de fremtidige ledere have mulighed for at få kendskab og tillid til, hvordan sådanne systemer fungerer, herunder hvordan universiteter indgår aktivt og tager medansvar for samfundsudviklingen. Et stipendieophold på et dansk universitet, vil gøre det muligt, at der kan opstå gensidig respekt, som samarbejde i fremtiden kan bygge på. En udvidet stipendieordning kunne eventuelt forankres i Danske Universiteters *Building Stronger Universities* initiativ.

Offentlig-private partnerskaber

I strategiudkastet s. 14 og 15 peges der på, at offentlig-private partnerskaber vil blive brugt til at styrke samarbejdet om teknologiudvikling og innovative finansieringsmodeller som katalysator for grøn vækst. Her kunne Københavns Universitet også med fordel inddrages i partnerskaberne, da vi har stor ekspertise på dette område, ligesom vi har gode erfaringer med offentlig-private partnerskaber i forhold til f.eks. fødevarer sikkerhed i Afrika. I øvrigt vil vi opfordre til, at der i strategien skelnes mellem fødevarer sikkerhed (at fødevarer er sikre at spise) og fødevarerforsyning (at der er fødevarer nok), og at begreberne ikke blandes sammen, som f.eks. på side 14 linje 25 "fødevarerforsyningssikkerheden".

Helhedstilgang

Strategien peger s. 17 på fortsat involvering i reproduktiv sundhed og fortsat kamp mod hiv/aids. Disse områder udgør kun delelementer af den samlede sundhedstilstand. Resultatopnåelse og bæredygtighed sikres kun gennem fokus på og forbedring af det samlede sundhedssystem. Nedtoningen af støtten til sundhedssektoren som sådan kan virke bekymrende; men KU Uland er enig i, at vejen til sundhed bl.a. bygger på vækst og beskæftigelse. Dog er det vigtigt, at sundhedstiltag ses som integrerede dele af en sådan udvikling. Vækst og beskæftigelse kan på kort sigt have såvel positive som negative konsekvenser. Indtænkning af sundhed i en bredere tilgang til udvikling bør sikre maksimering af positive konsekvenser og minimering af negative konsekvenser. KU Uland er bekymret for, at den øgede brug af multilaterale indsats og budgetstøtte indenfor bl.a. vand, sanitet, sundhed og uddannelse vil gøre det vanskeligt at fastholde den danske ressourcebase, når der ikke i samme grad indgås bilaterale aftaler.

Paris Deklarationen og større overensstemmelse mellem afsnittene

Strategiudkastets afsnit om "En rettighedsbaseret tilgang" og "Menneskerettigheder og demokrati" synes i meget høj grad at tage udgangspunkt i, hvad Danmark vil set ud fra vores egne værdisæt alene, og ikke hvad der efterspørges i dialog med vores partnere og andre donorer, som det er intentionen i Paris Deklarationen. Der lægges i de to afsnit ikke i lige så høj grad, som i f.eks. afsnittene om "Grøn Vækst" og "Sociale fremskridt", vægt på, at Danmark skal arbejde på at gøre de internationale rammer for disse emner bedre og at støtte udviklingslandene i deres egen bestræbelser herfor. Den sidstnævnte tilgang ligger mere på linje med Paris Deklarationen.

Et eksempel kunne være s. 11-12: "Et land, hvor kvinder ikke bidrager på lige fod med mændene til landets udvikling, går glip af en værdifuld ressource". I mange udviklingslande synes situationen at være omvendt.

SIDE 4 AF 4

Multilateralisme og dansk ekspertise

KU Uland finder det positivt, at der i strategien lægges mere vægt på multilateralt samarbejde, som kan bidrage til at løse de fælles globale udfordringer, som alle landes befolkninger står overfor. Det er samtidig vigtigt at forholde sig realistisk til de faktiske muligheder herfor. Aktivt partnerskab forudsætter, at dansk ekspertise placeres centralt i det multilaterale system og i partnerlande. Vi vil derfor samtidig opfordre til, at Danmark bidrager aktivt, med den specielle ekspertise, vi besidder, bl.a. indenfor de områder som står centralt i KU's nye strategi for ulandssamarbejdet, som vedlægges til orientering.

Med venlig hilsen

Niels Elers Koch
Dekan, professor, dr.agro., dr.h.c.
Formand for KU Uland

Striving for a Better World

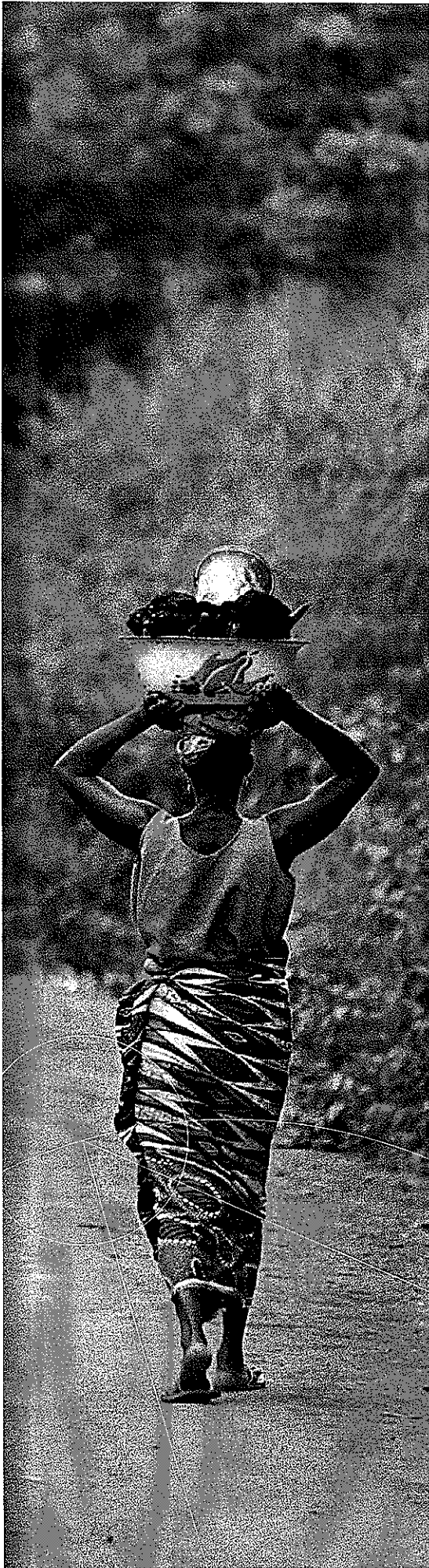
Strategy for Research, Education and Institutional Capacity
Strengthening in Relation to Developing Countries 2012-2015

Contents

1. Introduction	3
2. Profile of activities related to developing countries	4
3. Research	8
4. Education	10
5. Institutional capacity strengthening	12
6. Knowledge communication	14

1. Introduction

In today's globalised world, the University of Copenhagen is a dedicated contributor to solving the challenges of the 21st Century.

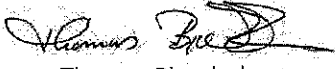
The *mission* of the University of Copenhagen regarding issues pertaining to developing countries is to contribute to a global development that will benefit everyone through high quality research and education.

The *vision* of the University of Copenhagen regarding issues pertaining to developing countries is to further develop its strong position as an internationally leading university within research, education and institutional capacity strengthening. This is to be done in an equal partnership with parties from all over the world, ensuring mutual benefit. Co-operation with developing countries will be based on specific needs and areas of collaboration where we can create mutually acknowledged improvements.

The purpose of the University of Copenhagen's *Strategy for Research, Education and Institutional Capacity Strengthening in Relation to Developing Countries* is to outline focal points in achieving the vision and mission, as well as making a short presentation of the university's profile in this area.

The strategy is accompanied by an action plan for the next two years, which outlines specific actions to be taken to support the implementation of the strategy.

Ralf Hemmingsen
Rector

Thomas Bjørnholm
Prorector

2. Profile of activities related to developing countries

The University of Copenhagen is the strongest Danish research and education institution with respect to activities related to developing countries. The university has a number of internationally recognised research groups that have contributed significantly to solving the challenges of developing countries.

The expertise of the university ranges from social, economic and political conditions of the individual to global issues regarding culture, governance, human health, natural resources, environment, trade and stability.

An important driving force for long-term knowledge creation in developing countries is well-educated students. The University of Copenhagen is currently offer-

ing 10 MSc and MA programmes that deal directly with developing country issues. PhD students are integrated into international research groups on a variety of topics.

The University of Copenhagen engages in capacity strengthening not only at the individual level but also at the institutional level, in collaboration with partners in developing countries.

Facts regarding research on developing country issues at the University of Copenhagen:

- More than 300 researchers across six faculties
- More than 150 PhD students from Denmark and developing countries
- More than 100 ongoing research projects
- Annual turnover of approximately 200 million DKK

MSc and MA Programmes at the University of Copenhagen that address developing country issues:

- African Studies
- Agricultural Development
- Agricultural Economics
- Anthropology
- Disaster Management
- Economics
- Environmental and Natural Resource Economics
- Geography and Geoinformatics
- International Health
- Parasitology

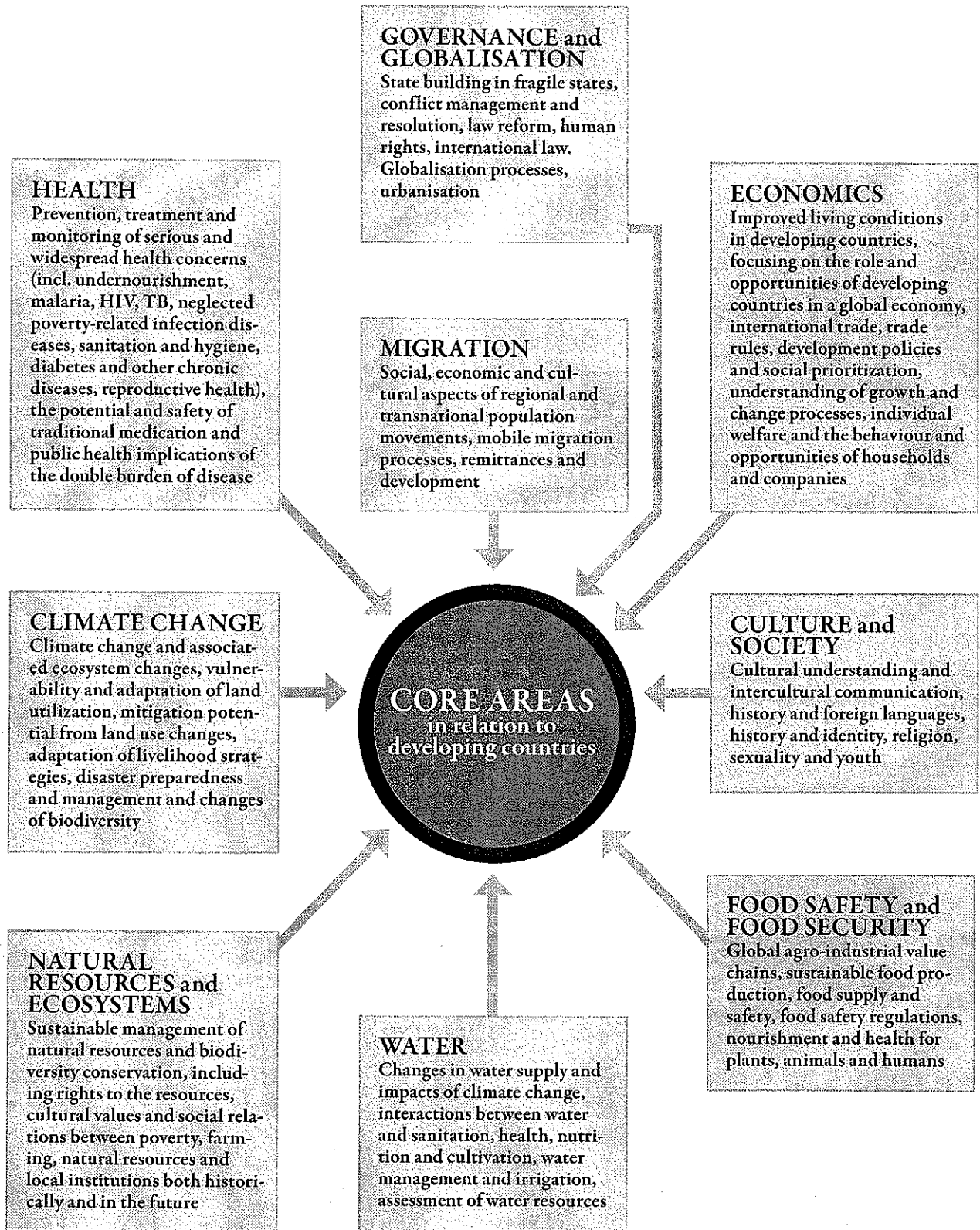
EU Erasmus Mundus programmes:

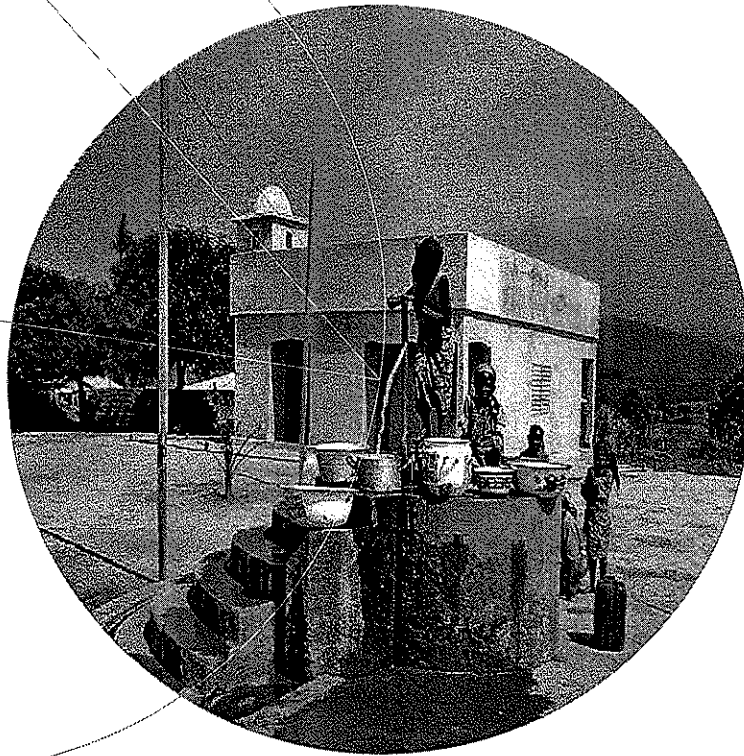
- International Health
- Public Health
- Sustainable Tropical Forestry
- Sustainable Development in Agriculture

The University of Copenhagen participates in 2 three-year World-Class Erasmus Mundus Joint Doctoral Programmes that address developing country issues:

- Agricultural Transformation by Innovation
- Forest and Nature for Society

University of Copenhagen's core research areas in relation to developing countries:

Examples of co-operation on institutional capacity strengthening with partner universities

For several decades, the University of Copenhagen has been co-operating with the University of Ghana on institutional capacity strengthening. The co-operation involves the entire University of Copenhagen (all faculties included) and the University of Ghana.

A long-term joint educational programme on sustainable land use and natural resource management has enhanced co-operation between the University of Copenhagen and ten university partners in Southeast Asia and Southern and Eastern Africa.

Institutional capacity strengthening is also an element of the co-operation between the Faculty of Social Sciences and three ministries in Vietnam, i.e. the Ministry of Planning and Investment, the Ministry of Agriculture and Rural Development and the Ministry of Labour, Invalids

and Social Affairs. The co-operation has involved joint research on pertinent issues affecting economic growth in small and medium size enterprises and rural households in Vietnam.

The Faculty of Science has a strategic partnership agreement with three East African universities, i.e. the University of Nairobi, Makerere University and Sokoine University of Agriculture. One element of the strategic partnership is a co-operation on institutional capacity strengthening with the Wangari Maathai Institute of Peace and Environmental Studies at the University of Nairobi. This co-operation also involves the Faculty of Law at the University of Copenhagen.

The Faculty of Health and Medical Sciences is a leading member in the consortia of partners aimed at building the research and institutional capacity of the Kilimanjaro Christian Medical College, Tanzania.

3. Research

The University of Copenhagen is pursuing academic innovations of high quality. Only by striving for excellence will the University of Copenhagen be able to make a difference.

Some of the focal points of this strategy will be to improve the quality of cutting edge science and its publication in internationally renowned journals, as well as exploring synergies between faculties and enhancing interdisciplinary research.

Connecting and synthesising the research questions, ideas and outcomes of the many researchers involved is a major goal of the university. Breakthroughs are most often achieved in an interdisciplinary setting and when combining basic and applied research. The University of Copenhagen covers a wide range of topics relevant

for developing countries, and the potential synergies of enhanced co-operation between different topics will be exploited to the fullest.

The existing expertise at the university provides a solid foundation for a concerted effort to make this happen – to generate knowledge through new ways of developing and combining theories, methods and empirical evidence across multiple disciplines.

Innovative and applied research to the benefit of developing countries will also be conducted in co-operation with private companies and other external stakeholders, including those in developing countries.

The University of Copenhagen operates a number of graduate schools regarding PhD education relevant for

Examples of internationally recognised researchers from the University of Copenhagen:

Anette Reenberg: Professor at the Department of Geography & Geology, Faculty of Science.

Anette Reenberg is a specialist in human-environmental interactions in the West African part of Sahel, especially Burkina Faso. A main research area is land use systems in the semi-arid and arid tropics and their triple exposure to climate change, globalization and demographic pressure, with special reference to environmental degradation and adaptation to climate change.

The research is described in e.g. "Embedded flexibility in coupled human-environmental systems in the Sahel: Talking about resilience", in "The Question of Resilience: Social implications of environmental changes", Hastrup, K, ed., Royal Danish Academy of Sciences and Letters, 2009.

Ib Chr. Bygbjerg: Professor of International Health at the Department of International Health, Immunology & Microbiology, Faculty of Health and Medical Sciences.

Professor Bygbjerg's key research areas include global and international health, health systems and transition in health, the double burden of communicable and non-communicable diseases, malaria, TB, HIV, diabetes and their interactions and impact. This includes the long-term impact on mother and child health in particular.

Professor Bygbjerg is a specialist in tropical medicine and infectious diseases and is the founder of Masters in International Health. Professor Bygbjerg has been involved in capacity building and research collaboration with Tanzania and India for several years.

Finn Tarp: Professor of Development Economics at the Department of Economics, Faculty of Social Sciences. Director of the United Nations University – World Institute of Development Economics Research (UNU-WIDER).

Professor Tarp is a leading international expert on issues of development strategy and foreign aid, with an interest in poverty reduction, income distribution and growth, micro- and macroeconomic policy and modelling, agricultural sector policy and planning, household and enterprise development, and economic adjustment and reform.

Professor Tarp's field experience covers numerous countries across Africa and the developing world in general, including longer-term assignments in Swaziland, Mozambique and Vietnam.

Professor Tarp has held senior posts and advisory positions within governments and with donor organizations, and is also a member of a large number of international committees and advisory bodies, including the European Union Development Network and the African Economic Research Consortium.

developing countries. PhD students from developing countries are attached to graduate schools according to subject area. The University of Copenhagen will offer double degrees to PhD students enrolled at partner universities.

The University of Copenhagen manages or is involved in a number of research schools. 20 of these address issues of special relevance to developing countries. The research schools may be grouped into the following topics:

- Food and Health
- Natural Resources
- Basic Sciences and Environment
- Social Sciences

Lene Jespersen: Professor in Global Food Microbiology at the Department of Food Science, Faculty of Science. Professor Jespersen is a specialist in microbial physiology, genotyping, biotechnology and the application of food-borne microorganisms, as well as dealing with health promoting microorganisms and strategies for the prevention of food-borne pathogens. One of her main research areas is in food security and the safety of African fermented foods and beverages.

Many projects are conducted in collaboration with the private sector. Professor Jespersen has 20 years of experience with capacity building and has headed several research projects, mainly in West Africa, including Ghana, Burkina Faso, Benin and Mali.

Susan Reynolds Whyte: Professor at the Department of Anthropology, Faculty of Social Sciences. Professor Whyte carries out anthropological research in East Africa on social efforts to secure well-being in the face of poverty, disease, disability and conflict. She has published books on the understanding and use of pharmaceuticals, including "Social Lives of Medicines", Cambridge University Press, 2002. Susan Whyte's most recent manuscript on this topic is "Second Chances: Living with Antiretroviral Therapy in Uganda." For two decades she has worked with African colleagues on Enhancement of Research Capacity projects.

THE UNIVERSITY OF COPENHAGEN WILL

- Improve the quality of cutting edge science and its publication in internationally renowned journals.
- Explore synergies between faculties in development research and enhance interdisciplinary research.
- Conduct innovative and applied research to the benefit of developing countries in co-operation with private companies and other external stakeholders, including those in developing countries.

4. Education

The University of Copenhagen has some of the best educational programmes to address developing country issues in Europe. This is due to the high quality of research as well as to the approach to learning. The learning approach is primarily student-focused and dialogue based.

Among the focal points of this strategy will be to ensure the high quality of the educational programmes, e-learning and the establishment of joint programmes with strategic partners at universities in developing countries.

Joint programmes – designed to meet the needs of developing countries – will be developed together with partner universities. Joint programmes enable the academic stakeholders to develop common curricula, learning and teaching methods.

Furthermore, joint programmes have the potential of reducing the costs of educating developing country

nationals, thus providing the possibility to train more. It also offers Danish students better insights into the problems at hand, thereby increasing the quality of their education.

E-learning is also a focal point of this strategy. E-learning holds the potential for a revolution within knowledge sharing in and with developing countries. Developing high quality, research-based e-learning programmes and teaching to developing country students without physically moving the lecturer or the students is a priority for the University of Copenhagen in the coming years.

Establishment of joint programmes of high quality and e-learning will enhance inter-faculty co-operation at the university and increase the availability of educational programmes related to development in the long run.

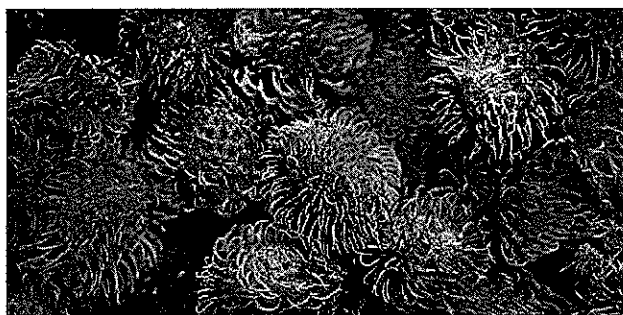

Examples of opportunities offered for cross faculty education:

The recently established Copenhagen School of Global Health makes it easier for students at MSc level to plan a career in the field of the development of human health.

Since 1999, the University of Copenhagen has offered a cross faculty MSc within sustainable land use and natural resource management, as well as joint field courses with international partners and another Danish university. More than 1500 students have taken part in this programme, which is a benchmark in interdisciplinary, applied education within developing country issues.

The well-established Centre of African Studies offers a comprehensive and interdisciplinary Africa related graduate education programme. This includes a two-year Masters in African Studies, a professional Masters degree and various optional courses that contribute to graduate education in African Studies across the University of Copenhagen.

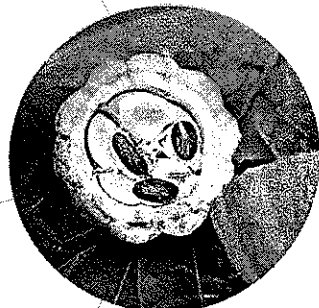
Examples of e-learning courses:

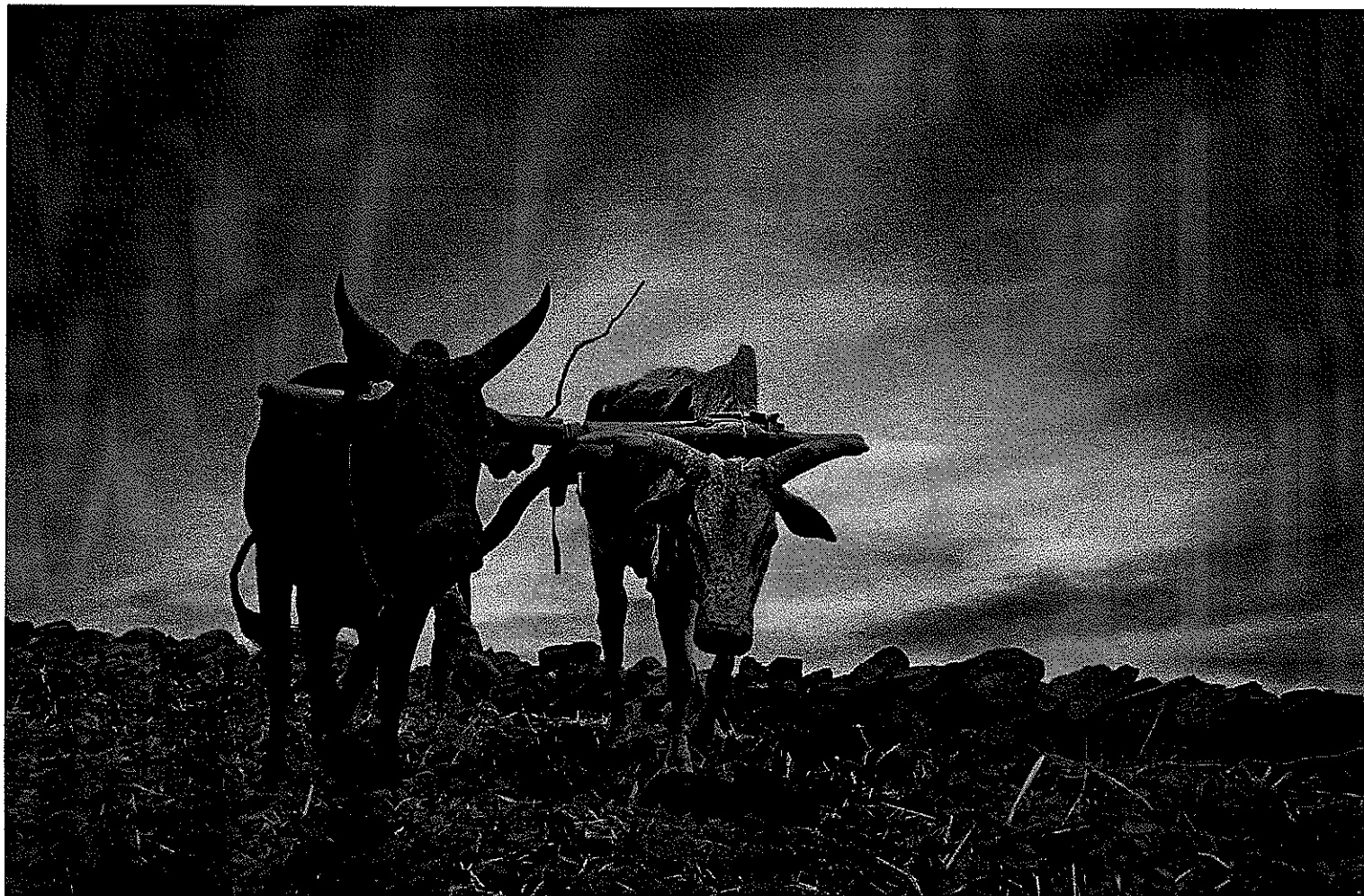
- *Climate Change Impact, Adaptation and Mitigation* with focus on the human response to climate change as well as on efforts to avoid or reduce the negative impacts of climate change.
- *Applied Socio-economics in Tropical Forestry* including subjects such as tropical forest resources, deforestation, global forest policy processes, and national level forest legislation and policy.
- *Non-Communicable Diseases* covers the main aspects of NCD prevention and control with special focus on global and national strategies.

THE UNIVERSITY OF COPENHAGEN WILL

- Ensure the high quality of educational programmes on development issues.
- Develop high quality, research-based e-learning programmes and teaching.
- Establish joint programmes with strategic partners at universities in developing countries.

5. Institutional capacity strengthening

Engaging in research and education efforts with partners in developing countries should always include a mutual element of strengthening institutional capacity. The University of Copenhagen believes that this should be an explicit part of any institutional agreements which the university ventures into.

The aim of institutional capacity strengthening is to enable universities to become stronger drivers of the development of their societies through better management, better infrastructure and better support functions, resulting in a higher quality of research, education and outreach.

The University of Copenhagen is strongly committed to engaging in mutual institutional capacity strengthening with partner universities on performing research and higher education of international standard and local relevance.

The University of Copenhagen will establish long-term partnerships on institutional capacity strengthening with a limited number of partner institutions with which co-operation on research and education already exist. At the same time, the University of Copenhagen will maintain the diversity of research partnerships across the developing world.

It is the aim of the University of Copenhagen to continue to be a strong player in The Danish Ministry of Foreign Affairs and Universities Denmark's initiative *Building Stronger Universities* regarding capacity building in developing countries. The University of Copenhagen is a key player in the initiative and participates in all four platforms: "Growth and Employment", "Environment and Climate", "Human Health" and, "Stability, Democracy and Rights". The University of Copenhagen hosts two of the platforms, "Growth and Employment" and "Human Health".

At the University of Copenhagen, institutional capacity strengthening is addressed at all levels:

- Political and legal framework
- Governance, Leadership and Management
- Administration
- Infrastructure
- Research
- Education and Teaching
- Training at all levels within the organisation
- Dissemination and outreach

THE UNIVERSITY OF COPENHAGEN WILL

- Establish long-term partnerships on institutional capacity strengthening with a limited number of partner universities and institutions.
- Be a strong player in The Danish Ministry of Foreign Affairs and Universities Denmark's initiative *Building Stronger Universities* regarding capacity building in developing countries.

6. Knowledge communication

The University of Copenhagen aims to effectively communicate research findings and innovations to scientific and non-scientific stakeholders in Denmark and globally. This includes a special effort together with partners in developing countries to ignite utilisation of the generated knowledge – for example in collaboration with business, private entities and governmental institutions.

The University of Copenhagen firmly believes in strengthening the knowledge triangle, i.e. the interaction between education, research and innovation, as a key driver for development of society. The university will play an active role in the knowledge triangle interactions by creating and disseminating knowledge valuable for society and businesses as well as by linking education, research and innovation through collaboration with the broad community including developing countries.

It is our ambition that the knowledge we produce in international partnerships will provide policymakers at all levels with science-based information that enables them to make informed decisions.

THE UNIVERSITY OF COPENHAGEN WILL

- Effectively communicate research findings and innovations to scientific and non-scientific stakeholders. This includes a special effort together with partners in developing countries to ignite utilisation of the generated knowledge.
- Create and disseminate knowledge valuable for society and businesses by linking education, research and innovation through collaboration with the broad community in developing countries.

Contact

Entry points regarding developing country issues:

The University of Copenhagen

Contact: development@adm.ku.dk
www.ku.dk/english

Faculty of Health and Medical Sciences

Contact: development@sund.ku.dk
www.healthsciences.ku.dk
www.globalhealth.ku.dk

Faculty of Humanities

Contact: development@hum.ku.dk
www.humanities.ku.dk

Faculty of Law

Contact: development@jur.ku.dk
www.jur.ku.dk/english

Faculty of Science

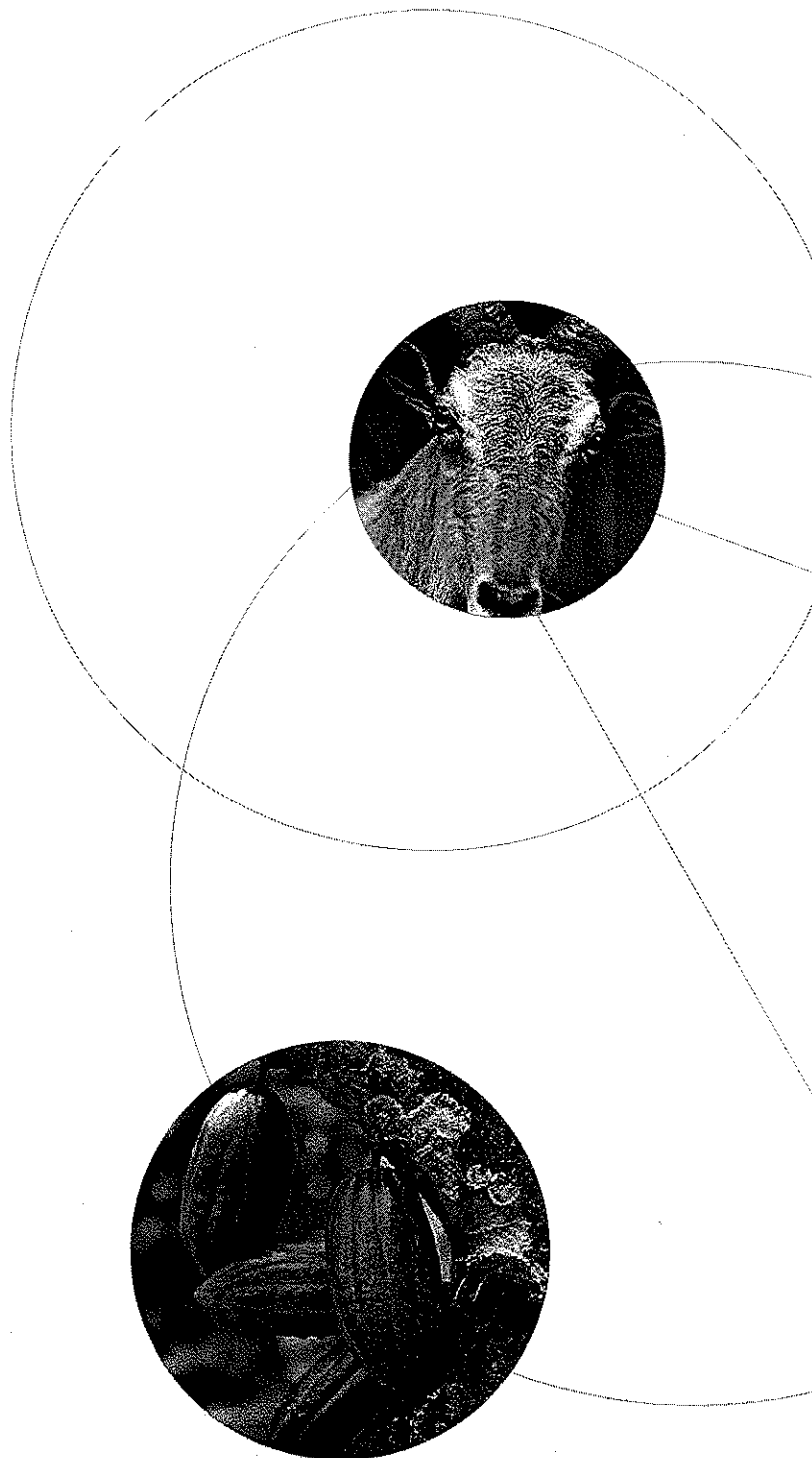
Contact: development@science.ku.dk
www.science.ku.dk/english
www.science.ku.dk/development

Faculty of Social Sciences

Contact: development@samf.ku.dk
www.socialsciences.ku.dk

Faculty of Theology

Contact: development@teol.ku.dk
www.teol.ku.dk/english
www.teol.ku.dk/cas

Facts about the University of Copenhagen

Founded in 1479, the University of Copenhagen is today the largest knowledge institution in Denmark, with 37,000 students, 1,800 PhD students and 7,500 employees. The university's most important contribution to society is outstanding basic research, and education of graduates to the highest international standard. Innovation and dissemination of knowledge to the society at large are two other important activities of the university. In providing these core services, the university enters into close co-operation with the rest of society, from cultural institutions to private companies and public bodies.

The University of Copenhagen is host to more than 2,000 international exchange and full-degree students every year. The students come from approximately 65 different countries.

Dato 17. april 2012
Side 1 af 1

Udenrigsministeriet
Asiatisk Plads 2
1448 København K

Sendt pr. mail til strategi2012@um.dk

Vedr. Udkast til strategi for Danmarks udviklingssamarbejde - "Retten til et bedre liv"

Landbrug & Fødevarer (L&F) betragter generelt udkastet til strategien for Danmarks udviklings-samarbejde som et godt udgangspunkt for regeringens fremtidige arbejde med udviklingsbistand.

L&F finder det stadig relevant, at vækst og beskæftigelse er et drivende element under en rettig-hedsbaseret tilgang til udviklingsbistand. Endvidere lægger vi vægt på, at udviklingsbistanden er folkelig forankret, samt at der er en effektiv udnyttelse af offentlige midler. På den baggrund stiller L&F sig tvivlende over for øget anvendelse af budgetstøtte samt øget anvendelse af multilaterale organisationer i projektudførelse.

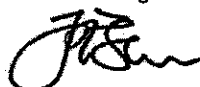
Strategien fastholder et fokus på vækst og beskæftigelse, herunder bæredygtig fødevarerproduktion og landbrugsudvikling som drivkraft for vækst. Derudover videreføres den positive indsats for at skabe værditilvækst i alle led i værdikæden "fra jord til bord". L&F mener, at forbedrede værdikæder inden for fødevarersektoren er en vigtig forudsætning for at skabe forsyningssikkerhed i udviklings-lande samt fungerer som generator for jobskabelse og økonomisk indtjening. L&F støtter derfor et bredt fokus på fødevarersektoren og understreger, at udmøntning af strategien med fordel kan tage udgangspunkt i dansk ekspertise, teknologi og know-how på området.

L&F støtter endvidere fokus på at skabe bedre internationale rammer for grøn vækst og større sammenhæng mellem handels-, landbrugs-, miljø-, energi-, klima- og udviklingspolitik. I en stadig mere integreret global verden – både økonomisk, handels- og klimamæssigt – er det vigtigt at be-tragte disse sektorer samlet. Det må være en målsætning at udforme kohærent politik på tværs af områderne.

L&F ser positivt på, at strategien lægger op til, at der skal arbejdes for mere regional økonomisk in-tegration mellem udviklingslandene. Det er vigtigt at forbedre udviklingslandenes muligheder for at afsætte deres produkter, herunder fødevarerprodukter, såvel på nærmarkeder som det europæiske og globale marked. Afsætning er en kilde til indtjening og vækst. Fremadrettet er det derfor vigtigt, at udviklingslandene får opbygget en stærk økonomisk relation med ligeværdige lande i nærområ-derne (syd-syd handel).

Strategiens succes er betinget af de finansielle rammer for udmøntningen, herunder hvordan res-sourcerne prioriteres mellem de fire strategiske prioriteringsområder. Dette spørgsmål lader udka-stet til strategien stå åbent, da finansieringssiden ikke beskrives nærmere. L&F mener, at en skitse-ring af den økonomiske ramme er et essentielt element for en samlet vurdering af strategien.

Med venlig hilsen

Jan Laustsen
Direktør

Handelspolitik & Afsætning

D 3339 4256
M 2724 5656
E jl@lf.dk

Landbrug & Fødevarer

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000
F +45 3339 4141
E info@lf.dk
W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Landbrug & Fødevarer er erhvervs-organisation for landbruget, fødevarer-og agroindustrien. Med en eksport på over 100 milliarder kroner årligt og med 145.000 beskæftigede repræsenterer vi et af Danmarks vigtigste eksporterhverv.

Ved at nytænke og synliggøre erhvervs bidrag til samfundet sikrer vi vores medlemmer en stærk placering i Danmark og globalt.

Høringssvar fra LGBT Danmark til Strategi for Danmarks Udviklingssamarbejde.

Vi er i LGBT Danmark, Landsforeningen for bøsser, lesbiske, biseksuelle og transpersoner tilfredse med intentionerne i den nye danske udviklingsstrategi om at ville arbejde for alle menneskerettigheder med særlig fokus på at bekæmpe eksklusion og marginalisering samt at tage afsæt i principper om ikke-diskrimination i udviklingssamarbejdet.

Bøsser, lesbiske, biseksuelle og transpersoner forfølges og diskrimineres på grund af deres seksuelle orientering og kønsidentitet ikke mindst i de lande i Afrika, som er hovedmodtagerne af dansk udviklingsbistand, og hvor homoseksualitet er kriminaliseret. Her er transpersoner en særligt marginaliseret gruppe, som udstødes af familien og samfundet – herunder uddannelsessystemet og arbejdsmarkedet og derfor ofte ikke har andre muligheder for at forsørge sig end ved prostitution.

Derfor er det vigtigt, at der i afsnittet om Ikke-diskrimination, side 8, tilføjes **kønsidentitet**, således at afsnittet lyder:

Ikke-diskrimination

Et grundlæggende princip i staternes menneskeretslige forpligtelser er forbuddet mod diskrimination.

.....

Desværre rammer eksklusion og udelukkelse ofte fattige og marginaliserede grupper og individer, herunder børn, oprindelige folk, ældre mennesker, flygtninge og internt fordrevne, religiøse mindretal, statsløse, mennesker udsat for kastediskrimination, mennesker med handicap og hiv/aids smittede, ligesom mennesker diskrimineres på grund af seksuel orientering **og kønsidentitet.**

.....

Vi hilser også velkommen, at

Danmark vil: Gå forrest i det internationale arbejde for seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder og i bekæmpelse af hiv/aids.

I den forbindelse vil vi imidlertid foreslå, at afsnittet om "Ret til seksuel og reproduktiv sundhed" bliver gentænkt og omskrevet, så det bliver mere nutidigt og inkluderende. Det bør tydeligt fremgå af strategien, at ALLE mennesker har ret til seksuel og reproduktiv sundhed, og at lighed også i denne sammenhæng betyder lighed for ALLE.

LGBT Danmark – Landsforeningen for bøsser, lesbiske, biseksuelle og transpersoner
NGO in special consultative status with the economic and social council of the United Nations

NYGADE 7 • POSTBOKS 1023 • 1007 KØBENHAVN K • TLF. 33 13 19 48
LGBT@LGBT.DK • WWW.LGBT.DK

Det er således ikke hensigtsmæssigt, at mænd og drenge – og homoseksuelle – blot nævnes i et par bisætninger.

Mænd – og i særlig grad ægtemænd – skal involveres i alliance med kvinderne i kampen for ret til prævention og fødselskontrol. Det gælder ikke mindst i afrikanske partnerlande med meget traditionelle kønsroller.

Mænd, der har sex med mænd, er fortsat en sårbar og udsat gruppe, som kræver en særlig indsats i forbindelse med kampen mod hiv/aids, i de lande, hvor homoseksualitet er kriminaliseret.

Homoseksuelle omfatter også lesbiske, som tilmed er udsat for dobbelt diskrimination både som kvinder og som homoseksuelle. Lesbiske bliver udsat for voldtægt for at blive "omvendt" (corrective rape) i mange tilfælde med hjælp og accept fra familien og det nære samfund. Det skal bemærkes, at selvom lesbiske ofte ikke er omfattet af lovforbud mod homoseksualitet, er denne gruppe alligevel genstand for overgreb, ekskludering og diskrimination.

Transpersoner er formodentligt, globalt set, den mest udsatte gruppe. Gruppen er massivt udelukket fra arbejdsmarkedet og fra almindelig samfundsdeltagelse og er typisk henvist til et liv i fattigdom og prostitution. Det sker til trods for, at det ingen steder er forbudt at være transkønnet.

Endelig har vi noteret, at

Danmark vil: Tage initiativ til at etablere et netværk af lande, som har nået eller er på vej til at nå målet om at yde 0,7 procent af BNI i udviklingsbistand, i et samarbejde om fælles prioriteter.

Blandt disse lande vil være Norge, Sverige og Holland, hvor man prioriterer de globale LGBT menneskerettigheder meget højt i udviklingspolitik og i udenrigspolitik - og har gjort det i flere år. De politikker, handlingsplaner og tiltag, man har udviklet og taget i brug i disse lande, vil umiddelbart kunne bruges også i Danmark. I den forbindelse henviser vi til tidligere korrespondance med Udviklingsministeriet og til vores forslag om, at også Danmark udarbejder en LGBT-politik på udenrigs- og udviklingsområdet.

Richardt Heers
Talsperson for globale rettigheder og udviklingspolitik

LGBT Danmark,
Landsforeningen for bøsser, lesbiske, biseksuelle og transpersoner

19. april 2012

LGBT Danmark – Landsforeningen for bøsser, lesbiske, biseksuelle og transpersoner
NGO in special consultative status with the economic and social council of the United Nations

NYGADE 7 • POSTBOKS 1023 • 1007 KØBENHAVN K • TLF. 33 13 19 48
LBL@LBL.DK • WWW.LGBT.DK

København den 20. april 2012

Journ.nr: 501106 høringssvar 120411/mbm

Høringssvar om regeringens udkast til en ny udviklingspolitisk strategi

Resumé:

LO og FTF har, gennem Ulandssekretariatet, med interesse deltaget i diskussionerne vedr. regeringens udkast til en ny udviklingspolitisk strategi.

LO og FTF hilser det velkomment, at begreber som social dialog, arbejdsmarkedets parter, anstændigt arbejde og at ILO's kernekonventioner er inkluderede i strategien.

LO og FTF vil i dette høringssvar især forholde sig til de områder, der er af særlig interesse for fagbevægelsen:

Der er især ét område, hvor strategien virker uklar og usammenhængende, det handler om den måde hvorpå strategien behandler begreberne vækst og beskæftigelse, grøn vækst, klima og landbrug. Den rettighedsbaserede tilgang vil uden tvivl tilføre dansk udviklingsbistand en skarpere og mere offensiv politisk profil, men rettigheder ændrer ikke i sig selv hverken på fattigdom eller indflydelse, derfor er det beklageligt, at den private sektors centrale rolle som motor for vækst og beskæftigelse er forsvundet.

For at skabe klarhed i strategien anbefaler LO og FTF:

- At der (gen)indføres et kapitel om Vækst og Beskæftigelse, med udgangspunkt i den udmærkede definition på bæredygtig og inklusiv vækst.
- At afsnittet om **Bæredygtig fødevarerproduktion** underordnes kapitlet om **Vækst og Beskæftigelse**
- At LO og DI's fælles forslag om at udvide IFU's virkeområde til at omfatte eksportteknologi til mellemindkomstlande realitetsbehandles.
- Fattigdomskriteriet udvides til også at inkludere et ulighedskriterium i forbindelse med engagement i partnerlande for bl.a. danske CSO'er (civilsamfundsorganisationer).
- At ordene "vækst og beskæftigelse" skiftes ud med ordet "fattigdomsreduktion" i sætningen på side 10: "Danmark vil fremme social dialog og faglige rettigheder som løftestang for vækst og beskæftigelse".
- At der på side 11 i afsnittet **Abenhed og ansvarlighed i den offentlige forvaltning** efter sætningen: "Den enkelte borger, gruppe eller virksomhed, skal have mulighed for at gøre deres krav om bedre serviceydelser gældende overfor myndighederne" tilføjes: "Ligesom de offentligt ansatte og deres repræsentanter skal inddrages i arbejdet."

Uddybning:

I det første kapitel **Fokus på fattigdom, rettigheder og vækst** står der bl.a., at:

"Danmark (vil) arbejde for en bæredygtig og inklusiv økonomisk vækst, der tager afsæt i den private sektor, og hvor den offentlige sektor skaber de rette rammebetingelser.

Herefter følger en definition:

"Når væksten er bæredygtig, bygger den på en balance mellem økonomisk, social og miljømæssig udvikling, der sikrer en effektiv udnyttelse af ressourcerne, fremmer stabilitet og forbedrer menneskers levevilkår. Inklusiv vækst sætter mennesket i centrum, skaber lige adgang til ressourcer og fremmer beskæftigelse"

Vi møder begrebet vækst igen i afsnittet **Skat skal finansiere udvikling** med en bemærkning om, at: "det øgede skattegrundlag, som skabes gennem økonomisk vækst, skal sætte udviklingslandene i stand til selv at finansiere de offentlige udgifter", men stadig ikke noget om afsættet i den private sektor, eller om hvordan væksten skal skabes.

Så introduceres begrebet "Grøn vækst" i kapitlet med samme navn. Begrebet "Grøn vækst" er ikke defineret i kapitlet, men man får det indtryk, at det drejer sig om en klimadagsorden, en fødevarekrise og en fattigdoms/landbrugsdagsorden. Alle tre problemområder er vigtige og relevante, men ikke nødvendigvis forbundne på den måde, som strategien tilsiger:

Klima: "Grøn retfærdig omstilling" handler blandt andet om at gøre virksomhederne mere energieffektive og udnytte ny teknologi – derved skabes "grønne jobs", som er et hvilket som helst job, der udføres på den mest energieffektive måde og er i overensstemmelse med anstændigt arbejde dagsordenen. Begreberne er ikke særligt forbundet med landbrug eller økologi, men anvendes i forbindelse med alle sektorer. (jf. COP 15 – "Københavnserklæringen").

Fødevarekrise: En virkelig effektivisering og industrialisering af landbruget, vil ganske vist øge udbuddet af fødevarer, men vil fordre ekstensivt landbrug gennem store virksomheder¹. Det inkluderer i sagens natur, ikke alle de små subsistenslandbrug og vil dermed bidrage til en øget vandring mod byerne af de fattigste landarbejdere. Byer, som allerede er befolket af millioner af fattige mennesker, der alle sammen har ét ønske; at få et arbejde og tjene en anstændig løn.

En indsats som retter sig mod fattige mænd og kvinder på landet, medfører, på den anden side, ikke nødvendigvis en substantielt forøget produktion af fødevarer, og man kan i den forbindelse diskutere, om, og hvorfor, fattige mænd og kvinder på landet, er mere værdigt trængende end fattige mænd og kvinder i byerne.

Landbrug: En virksomhed eller fabrik som producerer fødevarer, er en industriel arbejdsplads ganske som enhver anden fabrik – eneste forskel er, at dens råvarer er landsbrugsprodukter (eller fisk). Den ligger ikke nødvendigvis på landet. De udfordringer, problemer og behov, der findes i denne forbindelse, er derfor identiske med de, der findes i forbindelse med etablering af enhver anden virksomhed.

Industripolitik og landbrugspolitik overlapper naturligvis hinanden, men det er trods alt to forskellige områder. Det vil sikkert være fornuftigt mange steder at gøre en særlig indsats for bæredygtig fødevarerproduktion, men mange steder vil det tilsvarende være fornuftigt at forholde sig til andre dele af erhvervslivet. Især hvis man skal tage strategiens erklærede mål om at skabe økonomisk vækst, som en forudsætning for udryddelse af fattigdom, alvorligt.

¹ Jf. DIIS Report 2011:15: Pro-poor Growth through Export Sector Support – What Works Where and Why – side 10, 3. Afsnit.

For at skabe klarhed i strategien anbefaler LO og FTF:

At der (gen)indføres et kapitel om **Vækst og Beskæftigelse**, med udgangspunkt i den citerede og udmærkede definition på bæredygtig og inklusiv vækst. Samt at Boksen: **Rammen for vækst og beskæftigelse** flyttes hertil, sammen med de forskellige tekstafsnit om emnet der findes i strategien.

Blandt andre: side 9 - Sætningen: "Private virksomheder og investorer er (i mange tilfælde [slettes]) med til at sikre at folks økonomiske og sociale rettigheder kan indfries gennem deres bidrag til økonomisk udvikling, beskæftigelse og investeringer."

Afsnittet på side 11, der starter med: "Danmark vil være med til at bane vejen ... som bidrager til at alle kommer med". Dog således at ordene "grøn vækst" erstattes med "økonomisk vækst."

Afsnittet side 13: **Rammebetingelse skal skabe muligheder for grønnere vækst**, til og med første afsnit side 14 der slutter med sætningen "... som kan være katalysator for grøn vækst". Dog således at ordene "grøn vækst" erstattes med "økonomisk vækst."

Det er endvidere vigtigt at fastholde og udvide støtten til at facilitere etablering af små og mellemstore virksomheder, i og omkring byerne, eventuelt i samarbejde med danske virksomheder og med social dialog som en forudsætning for støtte.

At afsnittet om **Bæredygtig fødevarerproduktion** underordnes kapitlet om **Vækst og Beskæftigelse**.

At kapitlet **Grøn Vækst** beriges med en boks med definitioner på begreberne, samtidig bør afsnittet **Styrket adgang til energi og vand** foldes ud, så det også retter sig mod mellemkomstlandene, der hvor "grøn (retfærdig) omstilling", virkelig kan gøre en forskel, og hvor der er økonomi til at købe og indføre avanceret miljøteknologi². Og – i forlængelse heraf:

At LO og DI's fælles forslag om at udvide IFU's virkeområde til at omfatte eksportteknologi til mellemkomstlande realitetsbehandles.

Ovenstående harmonerer godt med strategiens bemærkninger om at: "Der lever i dag flere fattige mennesker i mellemkomstlande, end der gør i de allerfattigste lande" på side 3 og overvejelserne om Danmarks egne interesser i afsnittene **Global ansvarlighed** side 1, samt i afsnittet **De lande vi engagerer os i** på side 22.

Derfor anbefaler LO og FTF at:

Fattigdomskriteriet udvides til også at inkludere et ulighedskriterium i forbindelse med engagement i partnerlande for bl.a. danske CSO'er (civilsamfundsorganisationer).

I indledningen til afsnittet **Menneskerettigheder og demokrati** på side 10, står der bl.a. at: "Danmark vil:

- Fremme social dialog og faglige rettigheder som løftestang for vækst og beskæftigelse"

LO og FTF anbefaler:

At ordene "vækst og beskæftigelse" skiftes ud med ordet "fattigdomsreduktion" – idet selve væksten og beskæftigelsen i høj grad genereres gennem den private sektors aktiviteter.

² Opmærksomheden henledes på DANCEDs virke i bl.a. Malaysia – hvor miljøindsatsen, udover at have haft stor betydning for miljøet i Malaysia, også har betydet, at mange danske virksomheder har fået fodfæste der.

LO og FTF er tilfredse med, at den offentlige sektors rolle i udvikling er blevet foldet ud politisk og strategisk, som mere og andet end til levering services. Da det imidlertid ikke er muligt at gennemføre ændringer, politikker eller udvikling i den offentlige sektor, uden at de offentligt ansatte er blevet hørt, motiveret og engagerede, anbefaler LO og FTF:

At der på side 11 i afsnittet **Åbenhed og ansvarlighed i den offentlige forvaltning** efter sætningen: "Den enkelte borger, gruppe eller virksomhed, skal have mulighed for at gøre deres krav om bedre serviceydelser gældende overfor myndighederne" tilføjes: "Ligesom de offentligt ansatte og deres repræsentanter skal inddrages i arbejdet."

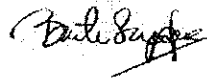
Med venlig hilsen

For LO

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Marie-Louise Knuppert'.

Marie-Louise Knuppert
Sekretær

For FTF

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Bente Sorgenfrey'.

Bente Sorgenfrey
Formand

Læger uden Grænsers kommentarer til

Udkast til Strategi for Danmarks Udviklingssamarbejde

Af 30. marts 2012

"Retten til et Bedre Liv"

Med titlen "Retten til et bedre liv" lægger udkastet til den nye udviklingsstrategi i høj grad op til et øget fokus på menneskerettigheder. Det er positivt, at det sociale område er inddraget herunder retten til seksuel og reproduktiv sundhed. Det er ligeledes positivt, at det nævnes, at der vil blive lagt vægt på de humanitære principper.

Dog mener Læger uden Grænser, at sundhed og implementeringen af de humanitære principper kan styrkes endnu mere i strategien. Hvis regeringen ønsker at "*sætte ind overfor de strukturer, der fastholder mennesker i fattigdom og samfund i ulighed*", hvilket strategien indleder med, er det helt essentielt at tænke bredere og være mere konkret i forhold til, hvilken hjælp der skal gives, og hvordan den skal ydes i forhold til de sociale sektorer, heriblandt sundhed. Læger uden Grænser mener også, at der fortsat kan være fare for, at den humanitære bistand i praksis underordnes andre dagsordener i forsøget på at sammentænke udviklingspolitikken med stabiliserings og fredsopbygningsindsatser og betragte den humanitære bistand som en del af 'paletten'.

Sundhed

Mangel på sundhed er med til at fastholde mennesker i fattigdom. Der findes tydelige beviser for, at investeringer i sundhedsydelser og forbedringer kan øge landes Brutto National Produkt (BNP) per capita, blandt andet fordi sunde befolkninger er mere produktive, og fordi proaktive sundhedsydelser nedsætter mange af de omkostninger, der forbundet med mangel på sundhedsydelser (f.eks. tidligere og bedre behandling af hiv nedsætter smitte og forekomsten af opportunistiske infektioner).

Strategien erklærer, at Danmark vil "*gå forrest i det internationale arbejde for seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder og i bekæmpelse af hiv/aids*", at den danske udviklingsbistand "*i højere grad [vil] støtte sociale sektorer gennem budgetstøtte og multilaterale indsatser*" og at "*Danmark vil i højere grad yde sit bidrag til udvikling i de sociale sektorer gennem mere målrettede multilaterale indsatser....*" (s 16). Det pointeres også i afsnittet om 'Ligeværdige og fleksible partnerskaber' at: "*Vi vil samarbejde med de partnere, som bedst kan fremme vores mål. De findes både i den offentlige og private sektor, i det multilaterale system, civilsamfundet og blandt nye udviklingspartnere og globale fonde*" (s 22).

Dette stemmer ikke overens med regeringens beslutning om at reducere det årlige bidrag til den Globale Fund, som er en af de mest aktive multilaterale aktører indenfor bekæmpelse af ikke bare hiv og aids men også to af de største dræbere i udviklingslandene: tuberkulose og malaria. Hvis befolkningen i udviklingslande fremover skal have adgang til livreddende forebyggelse og behandling for disse sygdomme og dermed sikres retten til et bedre liv, så skal finansiering af nogle af de mekanismer, der gør dette muligt også sikres. Og netop her bør Danmark være et forgangland.

At gå forrest i det internationale arbejde for seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder og hiv & aids, handler blandt andet om at sikre adgang til behandling. Her mener Læger uden Grænser, at den danske udviklingsstrategi i langt højere grad bør være mere konkret i forhold til, hvordan dette kan opnås. Læger uden Grænser har selv haft stor succes med at forebygge og reducere dødeligheden blandt børn og kvinder i lande som Sierra Leone og den Demokratiske Republik Congo, ved at tilbyde gratis sundhedsydelser netop til denne gruppe. Men der findes også andre løsningsmodeller som sundhedsforsikringer, social beskyttelse o.a, som den danske regering bør fokusere på blandt andet gennem sektor støtte, med det formål at sikre retten til sundhed for nogle af de mest sårbare.

Sundhed og Underernæring

Der er allerede fokus på børn i det nuværende udkast, hvor der blandt andet står:

"Børn er den mest udsatte gruppe i fattige samfund med særlige rettigheder og behov. De skal sikres adgang til sundhed og uddannelse og beskyttelse under katastrofer og konflikter"(s. 7)

Læger uden Grænser mener ikke, at disse rettigheder blot bør sikres i katastrofer og konflikter, men også på længere sigt. Hvis børn ikke har adgang til sundhed, deriblandt adgang til næringsholdig mad kan det fastholde dem i et liv i fattigdom og fratage dem retten til et bedre liv. Underernæring er skyld i op til hvert tredje barnedød og børn, der overlever og vokser op undernærede, mister op til 10 % af deres livtidsindkomst pga. sygdom og nedsat mental og fysisk udvikling, som en direkte følge af underernæring.

Danmark bidrager til forebyggelse og behandling af underernæring gennem multilateral støtte til organisationer som World Food Program og Unicef og gennem EU.

I forhold til sidstnævnte udtrykker den nye strategi et ønske om at *"arbejde aktivt for at styrke EU's rolle i det internationale udviklingssamarbejde og for styrket sammenhæng mellem de EU politikker, der berører udviklingslande"* (s. 22).

Dette hilser Læger uden Grænser velkomment, idet der blandt andet i EU's politik indenfor fødevarerhjælp er forskel på kravene til, hvordan effekten af de forskellige strategier indenfor forebyggelse og behandling af underernæring skal monitoreres og dokumenteres.-For at finansiere programmer med næringsrige fødevarerprodukter stilles der i ECHO's seneste oplæg vedrørende ernæring i krisestuationer øgede krav om monitorering og dokumentation af effekten af indsatsen, mens programmer der bruger fødevarerprodukter af dårligere næringsmæssig kvalitet eller andre strategier såsom den kontantbaserede

fødevarerhjælp ikke er underlagt samme monitorerings- og dokumentationskrav. Læger uden Grænser mener, at krav om monitorering og effektdokumentation bør være ens for alle strategier.,

Derudover mener Læger uden Grænser også, at der bør være en større sammenhæng mellem EU's humanitære (ECHO) og udviklings- (DEVCO) indsatser særligt i forhold til tilbagevendende kriser. Sundhed bør være en integreret del af DEVCOs arbejde, og f.eks. forebyggende og behandlende indsatser mod underernæring blandt små børn i lande med tilbagevendende fødevarerkrise bør være en integreret del af en sundhedspakke, som blandt andet vaccinationer af små børn er det i mange lande. Et eksempel er den nuværende fødevarerkrise i Sahel landene, hvor 2012 bliver betragtet som et kriseår for mange i disse lande. Men blandt andet i Niger er det svært at tale om kriseår. I 2010, der blev betegnet som et dårligt år for landbruget, blev 330.000 behandlet for underernæring, mens der året efter, hvilket blev betragtet som et godt år, blev behandlet 307.000 børn. I år forventes 400.000 børn at blive behandlet for akut underernæring. Man kan derfor i disse områder ikke tale om gode og dårlige år, men om kroniske problemer eller tilbagevendende kriser, som særligt går ud over hvor små børn. Op til 80 % af alle de børn Læger uden Grænser ser i vores ernæringscentre i disse lande er under 2 år. Derfor er vedvarende forebyggende og behandlende ernæringsindsatser med fødevarerprodukter af høj næringsmæssig kvalitet, rettet mod små børn, kombineret med almene sundhedsydelser en absolut nødvendighed, hvis vi fremover vil undgå omfanget af de kriser som vi så sidste år i øst Afrika og i år igen kan forvente at se i landene i Sahel.

Afpolitisering af humanitære indsatser

Det er positivt, at det i udkastet til den nye strategi nævnes, at der vil blive lagt vægt på at respektere de humanitære principper om humanitet, neutralitet, upartiskhed, og uafhængighed:

"[Danmark vil:] Afhjælpe humanitære behov og bidrage til at sikre beskyttelse af dem, der rammes af konflikt, kriser og katastrofer, med respekt for de humanitære principper om medmenneskelighed, upartiskhed, neutralitet og uafhængighed" (s.18).

"Vi vil respektere, anvende og aktivt tale for de humanitære principper i dialogen med alle relevante aktører i komplekse kriser. Vores humanitære indsatser er ikke underlagt sikkerhedspolitiske eller udenrigspolitiske målsætninger." (s.21).

Det er prisværdigt, men samtidig også bekymrende når der i samme åndedrag skrives:

"Vi vil arbejde for bedre samtænkning af stabiliserings-, fredsopbygnings- og udviklingsindsatser for at sikre effektiv planlægning, dialog, koordination og mobilisering af alle instrumenter og aktører i skrøbelige stater og konfliktramte områder." (s.20)

I de militære eller humanitære indsatser i skrøbelige og konfliktramte lande er det helt essentielt, at det humanitære rum beskyttes og opretholdes. Beskyttelse og opretholdelse af det humanitære rum er afgørende for, at civilbefolkningen kan få adgang til hjælp i konfliktramte lande og områder uanset, hvilken side befolkninger tilhører i konflikten.

Men i udkastet til den nye udviklingsstrategi omtales de humanitære indsatser generelt meget kort og hele tiden i en stabilitets og genopbygningsoptik og sammenhæng, hvorfor den hurtig kan blive betragtet som et politisk eller militært middel. Læger uden Grænser vil endnu engang gerne understrege behovet for at adskille humanitære og politiske/militære indsatser. Humanitær hjælp skal gives på baggrund af behov og ikke på baggrund af sikkerheds- og udenrigspolitiske interesser. Derfor vil det være hensigtsmæssigt at adskille det humanitære i et separat afsnit, som i det nuværende udkast beskrives som en del af paletten af instrumenter i den danske udenrigspolitik. og i stedet bruge mere energi på at tale om humanitære indsatser uden for det langsigtede udviklingsarbejde,

Om indsatser i skrøbelige stater nævnes det, at de skal være *"fleksible og skræddersyede og tilpasses den lokale kontekst og de muligheder, der er for at påvirke udviklingen"*. (s.20). Det nævnes at *"Vi arbejder for en helhedsorienteret tilgang til beskyttelse af civilbefolkningen i skrøbelige og konfliktramte stater, som tager udgangspunkt i lokale behov og kapaciteter og understøtter FN's særlige koordinerende rolle i humanitære situationer. Afsættet er vores forpligtelser i den humanitære folkeret og i flygtninge – og menneskerettighedskonventionerne"* s. 20. Det er positivt, at det understreges, at indsatser i skrøbelige stater vil være fleksible og tilpasset den lokale kontekst. Samtidig nævnes det, at FNs særlige koordinerende rolle i humanitære situationer vil blive understøttet. Her vil Læger uden Grænser gerne understrege, vigtigheden i også i det aspekt at tage hensyn til den specifikke kontekst og vurdere værdien af FNs koordinerende rolle i forhold til den specifikke kontekst. I de kontekster, hvor FN også spiller en militær rolle, som fredsskabende eller fredsbevarende styrke, er FN ikke længere en 'humanitære aktør' – det vil være problematisk, at en militær aktør koordinerer det humanitære.

Afsluttende kommentar

I udkastet til udviklingsstrategien opstilles flere gode og relevante årsager og formål for den danske udviklingspolitik – som i strategien også indeholder den humanitære bistand.

Desværre er en af de nævnte argumenter også Danmarks egen interesse:

"Danmark har en aktiv udviklingspolitik, både fordi vi ønsker at påtage os et globalt ansvar, fordi vi ved det nytter, og fordi det er i vores egen interesse at gøre det. En aktiv dansk udviklingspolitik er derfor også en investering i vores egen fremtid" (s.2) og "Men vi skal fokusere arbejdet på de fattigste lande, hvor behovene er størst, hvor vi bedst kan gøre en forskel, og hvor det er i vores egen interesse at gøre det" (s. 22)

Den nævnte 'egen interesse' er et meget beklageligt kriterium og formål for den humanitære bistand, som i følge de humanitære principper – principper som også nævnes i strategiudkastet - skal være baseret på behov og være upartisk.

Den 20.04.2010

Høringssvar fra NGO FORUM til udkast til Udenrigsministeriets nye strategi for Danmarks udviklingssamarbejde, "Retten til et bedre Liv".

NGO FORUM har læst det udsendte udkast til en ny udviklingspolitisk strategi, og har en række bemærkninger. Vi vil her holde os til de overordnede kommentarer, og vi har opfordret vores medlemsorganisationer til at supplere med deres egne svar til strategien.

Fokus, ressourcer og gennemførelse. Der er generelt tilfredshed med den *rettighedsbaserede "overligger"*, således som den er formuleret. Der er fundet en god balance mellem at understrege rettighedernes udelelighed og samtidig at få understreget, at man ikke kan lave alting på en gang. Mange af NGO FORUMs medlemmer har selv i en årrække arbejdet med et rettighedsbaseret udgangspunkt, og vi finder, at tilgangen er en potentiel stærk normativ dagsorden, der er velegnet i et nyt strategiudspil. Vi mener således, at man har haft nogen succes med at få drejet strategien i retning af mere at være en udviklingsstrategi, der handler om, hvordan vi fra dansk side kan støtte kampen mod fattigdom og for styrkede rettigheder for klodens fattigste mennesker. Vi betragter dermed strategien som andet og mere end en strategi, for hvordan Danmarks statslige udviklingsbistand anvendes. Udviklingspolitik handler om, hvordan vi kan give kontante bidrag til kampen mod fattigdom men sandelig også om, hvordan politiske reformer og udspil kan skabe nye muligheder. NGO FORUM efterlyser, at man indenfor den rettighedsbaserede tilgang betoner både retten til adgang og tilgængeligheden af en række civile politiske, økonomiske og sociale services og ressourcer.

Man kan altid diskutere hvor konkret en strategi skal være. Her lægges vægt på generelle prioriteter og normative rammer. NGO FORUM noterer med tilfredshed, at 'sociale fremskridt' har fået et selvstændigt kapitel. Hvis strategiens ambitiøse målsætninger skal føres ud i livet, kræver det imidlertid ressourcer, både i form af midler og af menneskelige ressourcer. I modsat fald ender strategien som smukke hensigtserklæringer. Strategien kunne med fordel være mere eksplicit på, hvordan den værdipolitiske overligger – rettighedsbaseret udvikling – vil blive udmøntet i praksis, og hvad det konkret betyder for prioriteringen af de forskellige sektorer. Der er behov for et konkret samarbejde om, hvordan de gode

intentioner omsættes til handling. Vi synes, at strategien giver minister og folketingsflertal overordentlig stor frihed til at foretage politiske prioriteringer og savner tydelige markeringer om, at dansk bistand til sundhed, uddannelse og vand (de sociale sektorer) sikres et højt niveau i de kommende år. Skal de ambitiøse mål i strategien realiseres, kræver det en omfattende inddragelse af partnere i det danske samfund og i udviklingslandene for at skabe et bredere ejerskab til strategiens mål, gennemførelse og virkemidler.

Vi noterer, at der i noget omfang er blevet taget hensyn til de inputs, der er kommet igennem den ganske inklusive proces, der har ligget forud. Dette forløb har fungeret tilfredsstillende og repræsenterer et klart fremskridt, selvom det har været en forceret proces. Samtidig må vi konstatere, at nogle af vores referencegruppemedlemmer, særligt indenfor prioritetsområderne grøn vækst og bæredygtigt landbrug og produktion, opfatter det endelige udkast som stærkt udvandet. Det er utilfredsstillende at bruge meget energi i bredt sammensatte grupper, når inputtet efterfølgende kun bruges i ringe grad. Vi har som NGO-miljø valgt via 92-gruppen at indsende et grundigt svar på netop kapitlet om grøn vækst, og går derfor ikke i dybden med dette kapitel i NGO FORUMs høringsvar.

1 % af BNI. I forlængelse af det ovenstående om ressourcer, efterlyser NGO FORUM, at strategien klart efterlever regeringsgrundlagets tilsagn om, at man vil *"vil opjustere udviklingsbistanden, så den over en årrække kommer tilbage på 1 pct. af BNI"*. Strategiens formulering om at *"Vi har større ambitioner"*(s.2) end de 0,7 % er for vag. Den nye udviklingsstrategi er den rigtige anledning til nu at sætte årstal på, hvornår 1% målet nås. NGO FORUM anbefaler, at der derudover sættes mål for etablering af den selvstændige 'globale ramme' i finansloven med det sigte at nå ½ % af BNI. Disse midler bør bruges til klima- og miljøbistand, sikkerhed og genopbygning samt indsatser i Nordafrika og Mellemøsten, og skal være additionelle, således at Danmark lever op til sine internationale forpligtelser om klimafinansiering.

NGO FORUM er meget enig i, at der i regeringsgrundlaget klart skelnes mellem en ramme til fattigdomsorienteret bistand og en global ramme. Det fremgår dog ikke klart, om strategien omfatter begge rammer og i givet fald hvordan. Vi foreslår, at det præciseres hvorledes opdelingen i en global og en fattigdomsramme vil udmønte sig i praksis.

Vækst og ulighed. NGO FORUM er tilfredse med, at det i strategiens analyseafsnit markeres, at væksten i utilstrækkelig grad er kommet de mange fattige til gode, og at ulighed er et fundamentalt problem, som ulandsbistanden skal hjælpe med at adressere. NGO FORUM anbefaler, at denne markering følges op senere

i teksten, så at vækst tydeligt kobles til at muliggøre fremskridt inden for de sociale sektorer. Dansk støtte må have som sin målsætning, at der skabes det størst mulige antal arbejdspladser i samarbejdslandene, samt at væksten er socialt og miljø- og klimamæssig bæredygtig. Der er desværre mange eksempler på 'skæv vækst', ikke mindst indenfor økonomier præget af 'extractive industries', som i ringe grad eller slet ikke er kommet befolkningen til gode, men som i stedet har efterladt landet og befolkningen med store problemer i form af forurening, ødelæggelse af det eksisterende livsgrundlag, omfattende korrupsion og dårlig regeringsførelse.

Stærkere prioritering af civilsamfundet. Den rettighedsbaserede tilgang må medføre, at civilsamfundet prioriteres markant højere i den konkrete udmøntning af strategien. NGO FORUM efterlyser en klarere markering af dette i strategien, herunder en refleksion over det pres, der i mange lande udøves for at lukke munden på kritiske røster. NGO FORUM undrer sig samtidigt over den ubalance, som kommer til udtryk i teksten vedrørende effektivitet og resultatorientering. Civilsamfundet er tilsyneladende den eneste aktør, som skal være mere effektiv og resultatorienteret - hvilket altid er vores ambition! – hvorimod bl.a. initiativerne indenfor den private sektor ikke diskuteres eller problematiseres. Vi konstaterer, at dette ikke reflekterer de mange evalueringer, bl.a. fra ministeriet selv, som viser, at netop erfaringerne med udvikling af den private sektor har været blandede for nu at udtrykke det pænt. Ambitionen om effektivitet og resultater bør gøres til en generel ambition, som konsekvent forfølges. I forhold til civilsamfundet bør dette diskuteres mere konkret i forbindelse med den planlagte revision af civilsamfundsstrategien.

Humanitære indsatser og sikkerhedspolitik. NGO FORUM noterer sig med tilfredshed, at det i udkastet til den nye udviklingsstrategi, i afsnittet om stabilitet og beskyttelse, bl.a. slås fast at konfliktforebyggelse og katastrofeberedskab skal prioriteres i skrøbelige stater. Dansk humanitær bistand vil således ikke være underlagt sikkerheds- eller udenrigspolitiske målsætninger, man vil fremme respekten for de humanitære principper, og det tilkendegives i flere sammenhænge, at man lægger stor vægt på lokalt ejerskab og lokal kapacitet som et fundament for varig stabilitet.

For at dette skal lykkes kræves stærkere og en mere koordineret multilateral bistand. NGO FORUM er enige i strategiens generelle opprioritering af det multilaterale samarbejde og den "aktive multilateralisme". Det gælder også vedrørende skrøbelige stater. Dette kræver et stærkere, mere konstruktivt og kritisk engagement, der sikrer det multilaterale systems muligheder for at handle effektivt ved humanitære indsatser, så lokale aktører får reel mulighed for at bidrage til koordinerede indsatser. Det er afgørende, at Danmark og andre donorer

holder FN og andre multilaterale aktører fast på de humanitære principper samt *accountability* og bistandseffektivitet.

NGO FORUM noterer sig til gengæld med bekymring, at man i afsnittet om stabilitet og beskyttelse ikke erkender, at egentlig udviklingsbistand gennemført med lokale statslige samarbejdspartnere har sine begrænsninger i stærkt konfliktprægede situationer. Når statsmagten ikke opfattes som legitim, kan dansk og anden international bistand til sådanne myndigheder være med til at skærpe konflikter om knappe ressourcer. Til trods for den erklærede prioritering af lokal kapacitet og lokalt ejerskab står civilsamfundsorganisationerne meget svagt i afsnittet for stabilitet og beskyttelse. NGO FORUM efterlyser en anerkendelse af den vigtige stabiliserende rolle, som civilsamfundsorganisationer kan have, når staten er svag eller brudt sammen og ikke længere kan beskytte sine borgere eller levere basale ydelser.

NGO FORUM er ligeledes bekymret for, at afsnittet om samtænkning fortsat lægger op til, at alle aktører, herunder civilsamfundsorganisationerne, skal "samtænkes". Vi anerkender koordination og samarbejde, men stiller spørgsmål ved den styring, som samtækningsbegrebet lægger op til. Det er centralt, at Danmark markerer, at man vil respektere de væsensforskellige roller, som militære og civile aktører har i en humanitær krise, bl.a. af hensyn til de humanitære aktørers sikkerhed, og specifikt at man i de tilfælde, hvor dansk militær alligevel vælger at påtage sig humanitære opgaver, vil efterleve internationale principper for ydelse af humanitær bistand.

Politikkohærens. NGO FORUM noterer sig at strategien indeholder afsnittet om at sikre "sammenhængende politikker" eller politikkohærens. Politiske tiltag inden for områder som handel, energi, klima, sikkerhed, migration, skat, landbrug og fiskeri spiller ofte en rolle, som overstiger betydningen af udviklingssamarbejdet, og det er vigtigt at initiativer inden for disse områder ikke undergraver udviklingssamarbejdet. Det skal således sikres at dansk og europæisk landbrugs-, energi- og fiskeripolitik ikke undergraver initiativerne til at løfte udviklingslandenes landbrugs- og fiskerisektorer. NGO FORUM savner imidlertid nogle mere konkrete bud på hvordan politikken vil blive implementeret. Sådanne politikker kunne udformes og implementeres i praksis.

Opprioritering af den folkelige oplysning. NGO FORUM er glade for den klare prioritering af den folkelige oplysning om udviklingssamarbejdet, der er nævnt i regeringsgrundlaget, hvor der står at "*Regeringen vil styrke oplysningsarbejdet om forholdene i udviklingslandene og den danske udviklingsbistand.*" (Regeringsgrundlaget, 2011). Den ny udviklingsstrategi er den rette anledning til at bekræfte og præcisere

denne markering. Vi er enige i vigtigheden af at satse på at "styrke dokumentation, evaluering og effektiv kommunikation af resultater af udviklingsarbejdet" (s. 27), men det er et snævert fokus. Der er en risiko for, at ressourcerne i vid udstrækning bliver brugt på at legitimere egen indsats.

I en tid, hvor bistand fylder mindre og mindre i udviklingslandenes økonomier, er det vigtigt, at man sikrer en nuanceret og engagerende oplysning, der er med til at stimulere en fortsat folkelig debat om Danmarks udviklingspolitiske engagement. Hvis denne blot tager form af dokumentation af resultater og reklame for, hvordan det går fremad i udviklingslandene på grund af dansk bistand, vil den ikke afspejle et troværdigt billede af virkeligheden.

Vi foreslår derfor en supplerende formulering i retning af: ' Målet med oplysningen er at øge danskernes forståelse for årsager til global ulighed og at inddrage offentligheden i at udvikle nye bæredygtige løsninger og en ny global udviklingsmodel. Folkelig ulandsoplysning og debat skal inspirere til stillingtagen og engagement, så offentligheden i højere grad forstår globale sammenhænge, herunder hvordan vi som land også har et ansvar for bæredygtig udvikling og hvordan vi udnytter verdens ressourcer og bliver bedre til at omstille til en mere grøn udvikling for færre ressourcer.'

Vi foreslår ligeledes, at mulighederne for at søge oplysningsmidler udvides, så de folkelige organisationer får større mulighed for nuanceret oplysning i forbindelse med katastrofearbejde og -indsamlinger.

Endelig foreslår vi, at det nævnes som en særlig prioritet at styrke arbejdet med den globale dimension i folkeskolen.

NGO FORUM

København den 20.4.12

Udkast til ny strategi for Danmarks udviklingssamarbejde: "Retten til et bedre Liv". Hørings svar fra Uddannelsesnetværket.

NGO netværket for Uddannelse har med interesse læst udkastet til en ny udviklingspolitisk strategi. Nedenfor følger Netværkets kommentarer til specifikke afsnit i strategien, hvor uddannelse er relevant at integrere eller fremhæve:

1. Uddannelse som rettighed, mål og middel

Vi hilser det velkomment, at Udenrigsministeriet i sin nye strategi har valgt 'sociale fremskridt' som den ene af de fire hovedprioriteter for Danmarks udenrigspolitiske engagement (s.2, *De fire strategiske prioriteter*). Hermed støtter Danmark op omkring FN's 2015-mål for den sociale sektor, hvilket er godt. Ligeledes er det positivt at bedre serviceydelser, herunder alle borgeres adgang til den højest mulige standard i uddannelses og sundhedsvæsenet, fremhæves og prioriteres politisk som et led i at opnå sociale fremskridt. Uddannelsesnetværket mener, at uddannelse spiller en særlig rolle i opfyldelsen af de strategiske prioriteter. Dette bør fremgå tydeligere i det indledende afsnit "Fokus på fattigdom, rettigheder og vækst". Man kunne fremhæve uddannelse ikke kun som en rettighed og et mål i sig selv, men også som et middel til at opfylde andre rettigheder og opnå vækst.

2. Sammenhængen mellem retten til uddannelse, andre rettigheder og ligestilling

Uddannelse, som et middel til at opnå andre rettigheder er efter Uddannelsesnetværkets mening særlig udtalt i forhold til at forbedre levevilkårene for kvinder og øge deres bidrag til og andel i vækst og udvikling. Det er positivt, at Danmark fortsat vil arbejde for at mindske diskrimination mod kvinder og for at sikre dem ret til at eje jord, til at arve og få større kontrol over husstandens penge (s. 12, *Stærk indsats for kvinders rettigheder*).

Uddannelsesnetværket mener, at adgang til uddannelse er en grundlæggende forudsætning for, at kvinder kan erhverve rettigheder til at arve og udøve kontrol i økonomiske sager: For hvad nytter det, at en kvinde har ret til jord, hvis hun ikke selv kan læse og tilegne sig den nødvendige viden om, hvilke rettigheder hun har og hvordan de kan udøves?

Uddannelsesnetværket mener, at denne sammenhæng mellem kvinders rettigheder og retten til uddannelse skal stå centralt i de afsnit hvor kvinders rettigheder omtales, og især i afsnittet på side 12.

UDDANNELSES

N E T V Æ R K E T

3. To-benet strategi: multilateralt og bilateralt

Det er også positivt at Udenrigsministeriet i strategien ønsker at bygge på og inddrage danske erfaringer og kompetencer i sit udenrigspolitiske engagement (s.5, *Danske kompetencer i arbejde for udvikling*). Gennem Danmarks årelange bilaterale bistand til uddannelsessektoren gennem sektorprogrammer, har Danmark opbygget faglige kompetencer og teknisk ekspertise inden for uddannelsesområdet, der er internationalt anerkendt og værdsat i Syd. Ud fra et 'aid efficiency' og et kvalitetsmæssigt synspunkt synes det derfor mærkværdigt, at strategien ikke advokerer for en genoptagelse og fortsættelse af den bilaterale bistand til sektorprogrammer inden for uddannelse i Danmarks programsamarbejdslande. Uddannelsesnetværket mener ikke, at den forslåede omlægning til primært at give uddannelsesstøtte gennem multinationale fora kan sikre den tekniske kapacitetsopbygning og faglige støtte, der er hårdt brug for i Syd og anbefaler derfor, at man ikke udelukkende fokuserer på " et mindre antal bilaterale indsatser inden for de sociale sektorer, særligt i skrøbelige stater" (s. 17, *Bedre serviceydelser på dagsordenen*). For at gøre Danmarks indsats på uddannelsesområdet mere effektiv og bringe den danske ressourcebase på området i spil, bør man i stedet igangsætte eller fortsætte sektorprogramstøtten til strategisk udvalgte programsamarbejdslande.

4. Særligt underafsnit om prioriteterne inden for uddannelse

Som en del af afsnittet *Sociale fremskridt* foreslår Uddannelsesnetværket, at der i lighed med afsnittet om retten til seksuel og reproduktiv sundhed, indføres et særligt afsnit, der handler om uddannelse. Et sådant afsnit giver mulighed for at nævne de strategiske prioriteter i og formålet med Danmarks støtte til uddannelse. Uddannelsesnetværket anerkender, at der er tale om en strategi og ikke en handlingsplan. Derfor er grænser for, hvor meget man kan konkretisere indsatsen i strategien. De strategiske prioriteter, mener vi dog, hører hjemme i strategien, og disse fremgår ikke af det nuværende udkast (uddannelse som bygger på en rettighedsbaseret tilgang, deltagernes demokratiske værdier, aktivt medborgerskab for alle, ligestilling og ikke-diskrimination og som dermed bidrager til opfylde de andre prioriteter inden for grøn vækst, sociale fremskridt og stabilitet og beskyttelse i strategien Retten til et Bedre Liv.)

projektrådgivningen

Aarhus den 20. april 2012

Projektrådgivningens høringssvar

Udenrigsministeriets udkast til strategi for Danmarks udviklingssamarbejde

Projektrådgivningen tilslutter sig indledningsvis NGO-Forums indsendte høringssvar og har desuden følgende supplerende kommentarer til udkastet til strategi:

Generelt finder vi, at strategien overordnet set giver et godt og anvendeligt fundament - og en rigtig retning - for det fremtidige udviklingssamarbejde, selvom der er malet med en noget bred pensel.

Vi noterer med tilfredshed, at en overordnet rettighedsbaseret tilgang står tydeligt og stærkt i strategien. Vi ser et stærkt og mangfoldigt civilsamfund fremstå i de generelle beskrivelser som en vigtig aktør og partner i gennemførelsen af en rettighedstilgangen. Desværre er det ikke gennemført konsekvent i hele strategiudkastet.

Projektrådgivningen mener, at civilsamfundsorganisationer både i udviklingslandene og i Danmark er helt nødvendige medspillere og må blive endnu mere centrale aktører, hvis det skal sikres, at det fremtidige udviklingssamarbejde reflekterer de fire underliggende principper om ikke-diskrimination, deltagelse og inddragelse, åbenhed og ansvarlighed. Det er ikke en tydelig konsekvens i strategien.

Vi har en række konkrete kommentarer og forslag til præciseringer:

1. Som dele af udkastet er formuleret kan det lede frem til en instrumentalisering af civilsamfundets rolle til blot at agere vagthund f.eks. i forbindelse med Danida's påtænkte ændring af støttemodaliteter hen imod øget budgetstøtte og øget multilateral støtte. Vi er enige i, at civilsamfundet har en vigtig rolle som vagthund, men det er blot en af mange funktioner. Et stærkt civilsamfund er erfaringsmæssigt "rummet" for en stærk samfundsmæssig og social dialog, for inklusion og dannelse af identitet og fællesskaber og for praktiske indsatser til fælles bedste. Civilsamfundet er samtidig rammen om sikring af politiske, sociale, kulturelle og økonomiske rettigheder og for udvikling af grøn vækst og sociale fremskridt. Vi mener at disse mange og afgørende roller skal beskrives og understøttes væsentligt klarere i strategien. Civilsamfundets organiseringer er afgørende for at sikre deltagelse og inddragelse af alle grupper og mindretal i samfundsprocesserne.

2. Projektrådgivningen mener, at de indledende tanker på side 7 om at opbygge kapacitet hos ansvarsholdere såvel som hos rettighedshavere er helt centrale for udmøntningen af en rettighedsbaseret tilgang. Dette bør udfoldes yderligere omkring kapacitetsopbygning af både stat og lokale myndigheder - og af civilsamfundet, som repræsenterende rettighedshavere på lokalt, nationalt, regionalt og internationalt plan. Denne kapacitetsopbygning bør stå meget tydeligere som rammen for både de konkrete strategier og programmering af bilaterale og multilaterale indsatser - såvel som i samarbejdet med civilsamfundet.

3. Vi finder at det, med den internationale aftale i Busan-dokumentet, gøres klart, at forudsætningerne for fuldt ejerskab til udviklingssamarbejdet hos partnerlandene er, at de processer der fører frem til beslutninger om landets indsatser og prioriteringer, er inklusive og forankrede i landets befolkning. Strategien bør i meget højere grad understøtte disse processer både i den bilaterale dialog og programmering - og ved at understøtte en stærk involvering af det folkeligt baserede civilsamfund i landene bl.a. gennem styrkelse af støtte og kapacitetsopbygning. Det er en forudsætning for at kunne implementere de fire grundprincipper på alle niveauer i samfundet.

4. Afsnittet på side 26 om '*Aktivt partnerskab med folkelige organisationer*' finder vi er særdeles uklart formuleret. Der er ikke er nogen klar linje i mål og form for samarbejdet med civilsamfundet. Vi kan konstatere, at der i forlængelse af ovennævnte instrumentalisering af civilsamfundet, i afsnittet her, er en undertone af donorstyring af civilsamfundets virke, herunder præcist hvilke resultater civilsamfundet skal forfølge. Vi mener, at folkelig organisering sker med udgangspunkt i befolkningen selv og hverken kan eller bør styres af hverken stat eller donorer. Vi vil derfor kraftigt opfordre til, at afsnittet om aktivt partnerskab med folkelige organisationer omskrives, således, at det uafhængige og mangfoldige civilsamfund og partnerskaber mellem folkelige foreninger kommer til at stå i fokus.

Vi har en række konkrete forslag til ændringer i afsnittet på side 26:

A. Krav til civilsamfundet om **åbenhed og ansvarlighed** er vigtige og rigtige pointer. men disse krav gælder også for staten, for de multilaterale organisationer, for private fonde og for den private sektor. Det skal helt klart stå i dokumentet, men bør i virkeligheden stå andetsteds.

B. Strategien lægger op til, at der skal være **tydeligere mål og resultatstyring af civilsamfundet** (og ikke så meget af andre?). Vi mener, det er vigtigt, med enighed om de overordnede mål som f.eks. udtrykt i menneskerettighederne, i den rettighedsbaserede tilgang og i civilsamfundsstrategien. Vi mener imidlertid ikke, at regeringer eller donorer skal styre de præcise temaer og hvilke mål og resultater civilsamfundsorganisationer skal opnå (med mindre de er erklærede serviceleverandører/entreprenører). Det er civilsamfundsorganisationerne selv, der med rod i egen legitimitet og folkelig forankring, som en del af deres uafhængighed, skal kunne definere, hvad de vil arbejde for at opnå og på den baggrund indgå i samarbejde, med- og modspil, med myndigheder og andre aktører. De skal principielt kunne opnå støtte hertil, hvis det falder inden for de overordnede mål og rammer. De med støtten aftalte mål og resultater skal herefter klart forfølges så effektivt som muligt og kunne monitoreres og dokumenteres. Den tankegang skal afspejles i afsnittet.

C. Udkastet lægger op til, at der skal være **øget såkaldt 'direkte støtte' til civilsamfundsorganisationer i udviklingslande**. Vi mener formuleringen er aldeles misvisende. Der findes ikke nogen støtteformer, der er direkte. Støtten formidles altid gennem et eller flere led, hvad enten det er ambassader der giver direkte eller gennem basket-funds eller som elementer i dele af sektorprogrammer eller det er via multilaterale programmer osv.

Vi ser at støtte i Syd ofte er bureaukratisk, dyrt i transaktionsomkostninger og mindre effektivt.

Som en uddybning vil vi påpege, at der findes mange eksempler på at såkaldt "direkte Sydfunding" går igennem flere led og i mindre grad kommer ud til marginaliserede grupper, landområder og lokale folkeligt baserede organisationer - end støtte via danske organisationer gør. Også erfaringer med harmoniseret donorstøtte i fælles basket funds er blandede. Det understøttes fx af følgende citater:

".....there is little if no evidence of its effectiveness. It is recognised by the embassies that this modality is time consuming, and requires specialized capacity, which is not always available with shrinking budgets"

*Erfaringer med ambassadestøtte til civilsamfundet i Mozambique.
Side 32 i Joint Evaluation of Support to Civil Society Engagement in Policy Dialogue , Mozambique Case
Study Report
ITAD/Cowi, February 2012
Commissioned by Austria, Sweden and Denmark*

Significant transaction costs are involved in establishing the funds and emerging evidence suggests that significant human and financial resources need to be invested in outreach and accompaniment efforts if the funds are truly to engage with CSO actors at local level and help build their capacity. The study also raised a question as to whether such funds result in 'too much streamlining' to donor agendas rather than donors aligning to the priorities of civil society, thus potentially effecting diversity and effectiveness of CS support. The role of intermediaries in some cases resulted in donors losing access to policy dialogue. One suggestion was that an approach such the Denmark-based 'PATC'(Projektrådgivningen) is established which brings together networking, fund management and advisory services through an independent NGO. This would be one way of tackling common capacity building issues such as planning, budgeting etc. in a cost-effective way – as well as enabling effective lobbying and communication with donors.

*Erfaringer med Sydfonde
Side 26 i Pre-Study for the Evaluation of the Strategy for Danish support to Civil Society
IOD PARC, February 2012
Commissioned by Danida*

Vi vil understrege, at dette ikke er et argument mod støtte til civilsamfundet via støttefaciliteter i Syd generelt. Vi mener, at **fokus bør være på at udvikle og udnytte de bedste og mest effektive støtteformer overfor det konkrete formål og i den konkret kontekst uanset hvilken vej støtten kanaliseres.** Vi skal fremover også i høj grad indtænke det strategiske **samspil** imellem de forskellige former for støtte. De danske civilsamfundsorganisationers indsatser og roller som partnere og aktører både ude og hjemme, bliver kun styrket af den rettighedsbaserede tilgang, som vi har haft som mere eller mindre udtalt grundlag igennem de sidste 10-15 år via civilsamfundsstrategien.

Støttefaciliteter for civilsamfundet og dermed den folkelige deltagelse bør altid indeholde tilbud om kapacitetsopbygning, skal også at nå ud til de svage, marginaliserede og lokale grupper, skal fremme samarbejde og netværksdannelse, skal baseres på transparente principper og skal etableres og kontrolleres i et samarbejde med det lokale civilsamfund.

Vi mener at strategiens side 26 skal være meget tydeligere på dette område.

I tråd med ovennævnte anbefalinger i 'Pre-study for the evaluation of the strategy for Danish support to civil society', vil vi meget gerne indlede en dialog med Danida, om hvordan gode støtteformer baseret på samspil mellem Syd og Nord funding kan videreudvikles.

I den forbindelse gengiver vi nedenfor vore grundholdning vedr. civilsamfundsudvikling, som den er formuleret i Projektrådgivningens aktuelle årsskrift 'Status og Perspektiver 2011-12:.

Projektrådgivnings grundholdning: En stærk rolle for civilsamfundet

Projektrådgivningen har i 2011-12 arbejdet på at påvirke det nye Folketing og den nye regering til at fastholde de folkelige foreninger som en vigtig del af Danmarks udviklingspolitik. Vi mener, civilsamfundet har en afgørende rolle i arbejdet for en bedre og mere retfærdig verden - både i Nord og i Syd.

Lige nu er tendensen i den internationale bistandsverden, at bistanden skal være mere effektiv, og at regeringer og befolkninger i udviklingslandene skal have meget stærkere indflydelse på, hvordan bistanden bliver brugt. Det er vi i Projektrådgivningen fuldstændig enige i. Der er også en stigende forståelse for, at civilsamfundet har en afgørende rolle i udviklingsarbejdet. Det er vi også enige i. Men desværre bliver civilsamfundet og de folkelige organisationers rolle ofte reduceret til, at de skal være vagthunde over for regeringen og virksomhederne og levere serviceydelser på 'bestilling' fra regeringer og donorer. Det er vigtige opgaver, men hvis vi stopper hér, begår vi en stor fejl. Vi overser en lang række andre funktioner og roller, som et levende, mangfoldigt og uafhængigt civilsamfund udfylder i et velfungerende samfund.

Civilsamfundet er rammen for social dialog

En stærk folkelig organisering sikrer et dynamisk og ligeværdigt mod- og medspil til staten og markedet. Det er en vigtig del af grundlaget for et velfungerende samfund og for bæredygtig og fattigdomsbekæmpende økonomisk vækst.

Civilsamfundets organisationer er rammen for social dialog, for borgernes bestræbelser på at sikre deres rettigheder, kæmpe for en retfærdig fordeling af samfundets ressourcer og forbedre deres daglige livsvilkår - ud fra deres egne prioriteringer og mål. Stærke civilsamfund er en forudsætning for menneskers aktive deltagelse i samfundets processer, for oplevelsen af medborgerskab og for folks mulighed for at tage et praktisk og politisk medansvar for samfundets udvikling.

Danmarks særlige tradition og historie

Civilsamfundet og dets organisationer er derfor ikke blot nyttige instrumenter til at nå regeringers, donorer og internationale udviklingsorganisationers mål. Uafhængig folkelig organisering har en værdi i sig selv. Det danske udviklings-samarbejde må derfor ikke sigte alene mod statsopbygning og økonomisk vækst. At styrke civilsamfundet og borgernes egne organisationer skal være et selvstændigt og centralt mål. Vi mener samtidig, at Danmark og de danske folkelige foreninger har nogle særlige faglige og demokratiske forudsætninger som partnere, der fremmer, inspirerer og understøtter folks egne lokale organisationer. Det har vi i kraft af vores egen historie og tradition.

Vores opfordring til regeringen og Folketinget:

Pas på, I ikke reducerer civilsamfundet og folks egne organisationer til at være et instrument for jeres egen politik. Hold fast i, at et levende, mangfoldigt og uafhængigt civilsamfund er et mål i sig selv - både i Danmark, Europa og de lande, vi giver udviklingshjælp.

Brug de danske folkelige organisationers kompetencer og erfaringer aktivt i udviklingssamarbejdet.

Vi ved, at disse opfordringer til politikerne samtidig forpligter os selv i de folkelige foreninger til at være dygtige, effektive, omstillingsparate og ydmyge over for opgavens kompleksitet. Den forpligtelse er vi parate til at leve op til!

20. april 2012

Red Barnets hørings svar til udkast til strategi for Danmarks udviklings samarbejde.

Red Barnet fremsender hermed kommentarer til udkast til Danmarks nye udviklingsstrategi. Red Barnets kommentarer er et supplement til hørings svarene fra h.h.v. NGO Forum og Børne- og Ungdomsnetværket.

Red Barnet bakker op om strategiens fokus på rettigheder, demokrati og god regeringsførelse. Red Barnet arbejder selv med udgangspunkt i FN's Børnekonvention og oplever det som et godt grundlag for at skabe positiv udvikling med udgangspunkt i en rettighedsbaseret tilgang. Red Barnet kan derfor tilslutte sig strategiens ambitiøse mål og sigte.

Strategien bør imidlertid styrkes gennem et mere konsekvent fokus på børn og unge, og på civilsamfundet som en afgørende medspiller i at skabe udvikling og føre strategien ud i livet. Vi har flg. konkrete kommentarer og forslag:

1) Fokus på børn: Den langsigtede kamp mod fattigdom starter ved fødslen.

Børn og fattigdom hænger nøje sammen, idet ca. halvdelen af alle verdens fattige er børn og unge. At vokse op i fattigdom betyder afsavn med konsekvenser for resten af livet. Børn er selvstændige individer med egne rettigheder, og i mange lande påtager de sig forholdsvis store byrder og bidrager positivt til familie og lokalsamfund. Alligevel er de oftest usynlige i politikker og handlingsplaner. Derfor skal børn have en central placering i kampen mod fattigdom. Red Barnet foreslår:

- At følgende tekst indsættes som strategiens afsnit 2 på s. 1.
"Fattigdom går i arv gennem generationer – og risikoen for, at dette sker, er langt større, hvis man tidligt i livet oplever det stigma, som er forbundet med social eksklusion. Børn er sociale aktører, fra de er ganske små: Børn spiller en afgørende rolle i de tiltag, som familier gør brug af for at få brød på bordet, idet de både har en omsorgsrolle og en rolle i relation til husarbejde og betalt arbejde. Hvis bekæmpelsen af fattigdom skal gøres effektivt, må børn inddrages aktivt."

2) Alle børn og unge har ret til god uddannelse og job

27 millioner børn i skrøbelige stater går ikke i skole. Red Barnet hilser strategiens fokus på uddannelse i skrøbelige stater velkommen. God uddannelse er en rettighed uanset, hvor man bor, og det bidrager til at forebygge konflikter, reducere børnedødelighed, befolkningstilvækst og øge indkomsten for den enkelte og samfundet. EU og andre store donorer må også gøre uddannelse til en naturlig del af den humanitære bistand. Red Barnet foreslår:

- At strategien konkret må have som mål at sikre, at den globale mekanisme til finansiering af uddannelse for alle, *Global Partnership of Education* (GPE), jf. s. 16., kommer til at virke for skrøbelige stater. Dette bør skrives ind i afsnit "Samtænkning og samarbejde", s. 20.

Det er positivt, at strategien har fokus på at skabe anstændig beskæftigelse til unge og dermed også vækst i samfundet. Det er Red Barnets erfaring, at forudsætninger for succes især er: At de unge får

adgang til en ordentlig grund- og erhvervsuddannelse, og at de lærer at organisere sig demokratisk. Red Barnet mener, at udviklingsstrategien bør stramme op på disse to forhold og foreslår:

- I afsnittet Grøn vækst må der skabes en stærkere **kobling mellem unges uddannelse, samt vækst og beskæftigelse.**

3) Civilsamfund og rettigheder.

En rettighedsbaseret tilgang nødvendiggør en helhedsorienteret analyse, som afdækker hvilke rettigheder, der er mest vigtige at fokusere på i et givent land, samt hvilke aktører, der bør samarbejdes med. I en rettighedsbaseret tilgang er det statens ansvar at sikre borgernes rettigheder. Civilsamfundet har en afgørende rolle for at holde staten og andre aktører ansvarlige på deres forpligtelse, og er kernen i udviklingen af sunde demokratier. Derfor bør **støtte til civilsamfundet stå centralt i dansk udviklingsbistand**, og dette bør træde stærkere frem i strategiens tekst. Red Barnet foreslår:

- Støtte til civilsamfundet bør nævnes som en **særskilt bullet i opremsningen** først på side 10.
- Strategien bør tidligt i teksten, f.eks. i afsnittet "Den rettighedsbaserede tilgang" **inddrage fig. elementer i analysen bag strategien**: 1) civilsamfundets vigtige rolle i at sikre menneskerettigheder, 2) det store pres mange civilsamfundsorganisationer oplever rundt omkring i verden, specielt de, der arbejder med menneskerettigheder, samt 3) danske folkelige organisationers vigtige rolle i at støtte civilsamfundsorganisationer i udviklingslandene gennem ligeværdig og langsigtede partnerskaber.

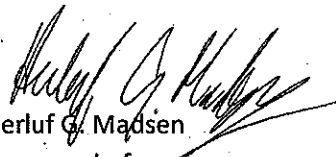
Strategien er for alle aktører, der arbejder med dansk udviklingsbistand, hvilket ikke fremstår tydeligt nok. Derfor bør strategien i højere grad beskrive de forskellige aktørers rolle og forklare, hvordan aktørerne kan indgå i et strategisk samspil, som fremmer den rettighedsbaserede målsætning med strategien. Vi tænker på dansk forskning, dansk erhvervsliv og i særdeleshed danske folkelige organisationers rolle og bidrag, som kun er nævnt kort og sporadisk i strategiudkastet. Red Barnet forslår:

- Afsnittet 'Ligeværdige og fleksible partnerskaber' (s. 22-27) bør, i omskrevet stand, flyttes frem til at være et af de indledende afsnit af strategien. Det vil klart vise, at dansk bistand udmøntes gennem samarbejde, både med danske - og ikke danske aktører, og tager højde for den globale kontekst. Strategien kan herefter i den resterende tekst bedre **beskrive de forskellige aktørers roller**, både i partnerlandene og blandt donorerne. Dette gælder særligt civilsamfundsorganisationernes rolle.

"Retten til et bedre liv – Udkast til Strategi for Danmarks Udviklingssamarbejde" er en ambitiøs strategi, som forudsætter, at de rigtige kompetencer og resurser er til stede. Red Barnet har mange års erfaring med en rettighedsbaseret tilgang og bidrager gerne til at føre den ud i livet.

Med venlig hilsen

Mimi Jakobsen
Generalsekretær

Herluf G. Madsen
Programchef

Udenrigsministeriet

REHABILITATION AND
RESEARCH CENTRE
FOR TORTURE VICTIMS

19-04-2012

Vores ref./FK/EW/JOH

RE. Høring om udkast til ny strategi for Danmarks udviklingssamarbejde (strategi 2012)

Rehabiliterings- og Forskningscentret for Torturofre (RCT) takker for muligheden for at komme med bemærkninger til udkastet til den nye strategi for udviklingssamarbejde 'Retten til et Bedre Liv'. Vi skal tillade os at henvise til vore tidligere anbefalinger til en ny udviklingsstrategi i brev til Udviklingsministeren, dateret 1. februar 2012, vedlagt et 4 sideres notat. RCT's veldokumenterede anbefalinger der sigter på etablering af et strategisk grundlag, der i den nye udviklingsstrategi sætter kursen for, hvordan Danmark bedst bidrager til en verden fri for frygt og fri for fattigdom, omfatter følgende:

1. Præmis: Vold, herunder tortur og anden statsvold, udgør en barriere for udvikling - langsigtet tidsperspektiv er nødvendig for forebyggelse. *Anbefaling: Forebyggelse af vold, herunder tortur og anden statsvold bør derfor indskrives i den nye udviklingsstrategi, med formål at styrke den menneskelige sikkerhed for verdens fattigste.*
2. Præmis: Selvstændig fokus på menneskelig sikkerhed – effektivt bidrag til en verden uden vold og frygt. *Anbefaling: Menneskelig sikkerhed (MS) bør gøres til et selvstændigt fokusområde i den nye udviklingsstrategi, og indarbejdelse af MS skal afklare forhold af særlig relevans for skabelse af en verden fri for vold og frygt.*
3. Præmis: Fokus på ulighedsskabende dynamikker og samfundsstrukturer til bekæmpelse af relativ fattigdom – det er her fremtidens problemer kommer. *Anbefaling: Der bør indarbejdes strategiske tiltag til – i dialog med udviklingslandene – at adressere relativ fattigdom i den nye udviklingsstrategi, med formål at styrke den menneskelige sikkerhed og reducere vold og konflikt.*

RCT skal udtrykke vores tilfredshed med at flere af de ovenfor nævnte anbefalinger kan identificeres i den nye strategi og vi er helt enige i at lade, inklusiv vækst, lighed og omfordeling, menneskerettigheder og en retlighedsbaseret tilgang til udvikling stå højt prioriteret i den nye strategi.

RCT har dog tre specifikke bemærkninger til det fremsendte papir.

RCT
Borgergade 13
P.O. Box 2107
DK-1014 Copenhagen K
Tel. +45 33 76 06 00
Fax +45 33 76 05 10
E-mail rct@ret.dk
www.rct.org

SE-No 69 73 51 18

Giro BG Bank No.
3001-0007383940

Danske Bank No.
3001-431082120

Vi anbefaler at den færdige strategi indeholder specifik og eksplicit reference til:

1. Målet om at skabe menneskelig sikkerhed for befolkningsgrupper der lever med eller er i høj risiko for vold, herunder tortur og anden statsvold, hvilket oftest er fattige, marginaliserede, diskriminerede og sårbare grupper, der kæmper for at opnå et bedre liv. (MS tilgangen kan let og med fordel integreres i en rettighedsbaseret tilgang, da begge tilgange benytter gensidig befrugtende 'bottom-up' og 'top-down' strategier og begge er højt profilerede i FN regi).
2. At Danmark igennem vore udviklingspolitiske virkemidler vil støtte den internationale indsats mod tortur. Det vil være uhyre vigtigt - i et rettighedsperspektiv - at nævne FNs konvention mod tortur under afsnittet "Menneskerettigheder – værdigrundlag og forandringskraft", på lige linje med de andre nævnte konventioner i papiret. Konventionen mod tortur repræsenterer en helt fundamental menneskeret, og overholdelse af det uomtvistelige torturforbud er en ret, der er helt afgørende for om borgere, hvor som helst, vil turde kræve opfyldelse af stort set hvilken som helst anden rettighed, som stater konventionsforpligter sig til at opfylde.

På den diplomatiske arena har Danmark opnået flere milepæle for retten til ikke at blive tortureret. Allerede med vedtagelsen af FNs konvention mod tortur i 1984 kunne dansk udenrigspolitik notere sig et imponerende resultat. Og i december 2002 kunne Danmark krone en mangeårig indsats med den overvældende vedtagelse på FNs generalforsamling af den nye Tillægsprotokol til FNs konvention mod tortur. Både når det gælder international fortalervirksomhed, rehabilitering af torturoverlevende og forebyggelse af tortur har Danmark høstet stor international anerkendelse for sin indsats. RCT skal tillade at fremhæve et par centrale citater af danske regeringer, hvor skiftende udenrigsministre udtaler:

Villy Søvndal (jp.dk, 13.4.2012) udtaler: '*Danmark har til alle tider været et foregangsland, også når det gjaldt den internationale kamp mod tortur...*'

Per Stig Møller (Ritzau, 27.3.2009) udtaler: '*...fremgår af regeringens nye strategi for det internationale menneskerettighedsarbejde, er bekæmpelsen af tortur en højt prioriteret dansk mærkesag....*'

RCTs tredje specifikke bemærkning er til afsnittet om "Stabilitet og beskyttelse".

3. RCT anbefaler at sætningen p. 18, para 3. "Danmark vil"...."Styrke indsatserne for fattigdomsbekæmpelse, social udvikling, vækst og jobskabelse i skrøbelige stater" omformuleres således at "Stabilitet og beskyttelse" afsnittet, i lighed

med resten af strategipapiret fokuserer på at skabe inklusiv vækst og sikre et opgør med ulighedsskabende dynamikker og samfundsstrukturer.

Argumentet for eksplicit at nævne behovet for at adressere ulighed og fordelingsmekanismer i strategien under skrøbelighed, er dels Udenrigsministeriets egne analytiske erklæringer fra deres 2012 papir om regeringens udviklingspolitiske prioriteter, og dels Verdensbankens World Development Report fra 2011, der netop beskæftiger sig med den samme halvanden milliard mennesker, som strategiafsnittet om skrøbelighed omhandler¹.

Vi håber med vores hørings svar, at der vil være lydhørhed i forhold til at prioritere og specificere at de ovennævnte anbefalinger indgår i den danske udviklingspolitik og strategi.

Med venlig hilsen

Karin Verland, Direktør

¹ "Årsagerne til konflikt og skrøbelighed er mange og vil være forskellige fra område til område. Fællestræk synes ofte at være svage eller manglende systemer for politisk forhandling, ulighed, diskrimination og magtforhold som fører til begrænset adgang til og ulige fordeling af ressourcer og sociale ydelser. Skrøbelighed handler grundlæggende om, at staten ikke har vilje eller evne til at varetage grundlæggende funktioner og opfylde befolkningens forventninger og behov, herunder sikkerhed, retssikkerhed, og adgang til basale sociale ydelser." p. 10, under afsnittet om "Stabilitet og beskyttelse", i UMs 2012 publikation: "Fattigdomsbekæmpelse og rettighedsbaseret udvikling".

"Political exclusion and inequality affecting regional, religious, or ethnic groups are associated with higher risks of civil war, while inequality between richer and poorer households is closely associated with higher risks of violent crime." p. 6, World Development Report 2011, Conflict, Security and Development, WB, 2011

Udenrigsministeriet
Strategi2012@um.dk; evagra@um.dk

St. Kongensgade 45
1264 København K

Tlf. 33 92 84 00
Fax 33 11 04 15

rr@rigsrevisionen.dk
www.rigsrevisionen.dk

Høring over udkast til ny strategi for Danmarks udviklingssamarbejde

Dato 12. april 2012

Udenrigsministeriet har med brev af 30. marts 2012 sendt ovennævnte udkast til ny strategi i høring med svarfrist den 22. april 2012.

Kontor: C 3

J.nr.: 2011-2000-36

Rigsrevisionen har gennemgået udkastet med fokus på bestemmelser vedrørende statslige revisions- og/eller regnskabsforhold.

Strategiudkastet indeholder så vidt ses ikke bestemmelser herom, og Rigsrevisionen har derfor ingen bemærkninger hertil.

Med venlig hilsen

Wilfred Christensen
specialkonsulent

HØRINGSSVAR

Den 20. april 2012

Udkast til Strategi for Danmarks Udviklingssamarbejde "Retten til et bedre liv"

Røde Kors takker for det fremsendte udkast til en samlet strategi for Danmarks udviklingsbistand (herefter strategiudkast).

Røde Kors har deltaget i de referencegrupper, hvorigennem Udenrigsministeriet har inddraget en bred kreds af interesser i det danske samfund. Vi har fundet processen både meget inkluderende og konstruktiv. Røde Kors har i processen også udarbejdet et eget bidrag til strategiudviklingen, som i marts måned er sendt til såvel Ministeren for Udviklingssamarbejde som Folketingets Udenrigsudvalg¹. Vi glæder os over at se, at dele af vores bidrag er reflekteret i det foreliggende udkast til strategi.

På den baggrund har Røde Kors både en række generelle og specifikke bemærkninger til strategiudkastet.

1. Generelle og overordnede bemærkninger

- Røde Kors er overordnet enig i den strategiske prioritering inden for fire områder, nemlig menneskerettigheder og demokrati, grøn vækst, social fremskridt samt stabilitet og beskyttelse.
- Røde Kors er enig i strategiudkastets fokus på rettigheder, herunder betoningen af vigtigheden af at styrke informerede og handlekraftige borgere og civilsamfund. Således er Røde Kors også enig i strategiudkastets fokus på social- og sundhedsydelse men peger også på, at et stærkere fokus på vækst er en forudsætning for at kunne realisere disse.
- Vi hilser det velkomment, at den danske udviklingsbistand skal afhjælpe "humanitære behov og bidrage til at sikre beskyttelsen af dem, der rammes af konflikt, kriser og katastrofer med respekt for de humanitære principper om medmenneskelighed, upartiskhed, neutralitet og uafhængighed".
- Vi er også tilfredse med, at strategiudkastet fastslår, at vi - selvom det er svært - bliver nødt til at arbejde risikovilligt i skrøbelige eller fejlslagne stater. Vi er enige i, at dette forudsætter en forsat bestræbelse på transparens, åbenhed og kommunikation

¹ Udenrigsudvalget, Alm. del 2011-12: Bilag 154

af sammenhænge og effekt. Røde Kors anbefaler dog en mere realistisk vurdering af, hvad FN-systemet kan levere, særligt når det gælder humanitær bistand i konfliktsituationer.

- Røde Kors er enig i, at Danmarks internationale engagement er baseret på gensidige forpligtende partnerskaber. Vi peger dog på, at der realistisk set sjældent vil være tale om direkte ligeværdighed, som strategiudkastet bruger som målsætning. I stedet handler det om at indgå i respektfulde sammenhænge – og tilstræbe det ligeværdige.

2. Specifikke bemærkninger

Røde Kors har følgende mere specifikke bemærkninger til de enkelte afsnit i strategiudkastet:

Strategiudkastets afsnit "En rettighedsbaseret tilgang"

Røde Kors er enig i, at en rettighedsbaseret tilgang både skal have et fokus på staternes vilje og evne til at respektere og indfri borgernes rettigheder samt på at styrke grundlaget for informerede og handlekraftige borgere og organisationer.

Røde Kors i Danmark arbejder gennem partnere, som er auxiliary til staten, og kan træde til, hvor staten ikke slår til. Det gælder særligt i fjerntliggende område, hvor frivillige i de nationale Røde Kors selskaber ofte har adgang til dels at levere serviceydelser, men på samme tid også udgøre et grundlag for en bredere civilsamfundsdeltagelse og udbredelse af rettigheder. Netop den kobling giver det civile samfund et ståsted og en platform i dialogen med lokale myndigheder, hvilket er afgørende i lande i demokratisk transition.

Strategiudkastets afsnit "Sociale fremskridt"

Under afsnittet "Bedre serviceydelser på dagsordenen" er Røde Kors enig i ambitionen om, at udviklingsmidlerne skal understøtte staternes forpligtelser til at sikre deres borgere den højest mulige standard i ydelser inden for uddannelses- og sundhedsområdet.

Strategiudkastet skal naturligvis måles på, hvorvidt det strategisk understøtter en så effektiv som mulig fordeling af midler i forhold til at sikre sociale fremskridt i de lande, vi arbejder i, særligt i fejlslagne eller skrøbelige stater, hvor vilkårene er ekstra vanskelige og forudsætter meget en meget kontekstafhængig tilgang.

I de situationer anerkender Røde Kors, at en dansk bilateral budgetstøtte og sektorbudgetstøtte kan være et stærkt redskab. Fordi man styrker staternes sociale kapacitet, men også fordi en sådan støtte kan skabe grundlaget for en forpligtende dialog. Men det kræver stor velvillighed til åbenhed, stærke administrative systemer og et veludviklet civilsamfund.

Røde Kors anerkender også, at udviklingsbistanden gennem multilaterale kanaler i mange sammenhænge kan gøre en forskel. Men vi finder det uhensigtsmæssigt, hvis Danmarks udviklingsstrategi forhånd rummer en given prioritering til fordel for multilaterale kanaler – støtten herigennem bør i stedet være situationsbestemt med udgangspunkt i, hvem der bedst er egnet til at gøre hvad.

Særligt i fejlslagne stater peger Røde Kors derfor på, at en dansk indsats med eksempelvis opbygningen af transparente institutioner oftest går bedst hånd i hånd med en stærk støtte til civilsamfundsorganisationers sikring af helt basale social- og sundhedsydelser.

Strategiudkastets afsnit "Stabilitet og beskyttelse"

Røde Kors er overordnet enig i strategiudkastets afsnit om stabilitet og beskyttelse. Vi er generelt meget positive overfor, at samtænkningbegrebet med dette strategiudkast har fået en bredere betydning, som i højere grad lægger op til at skabe lokalt forankrede resultater med et stort civilt ejerskab. Vi har også, med tilfredshed noteret os, at strategiudkastet lægger op til, at Danmarks humanitære indsatser ikke skal underlægges sikkerheds- eller udenrigspolitiske målsætninger.

Vi har følgende mere specifikke kommentarer:

- Som peget på indledningsvist er tilfredse med, at den danske udviklingsbistand skal afhjælpe "humanitære behov og bidrage til at sikre beskyttelsen af dem, der rammes af konflikt, kriser og katastrofer med respekt for de humanitære principper om medmenneskelighed, upartiskhed, neutralitet og uafhængighed".
- Det er positivt, at strategiudkastet fremhæver behovet for mere skræddersyede og lokalt forankrede indsatser i katastrofe- og konfliktsituationer.

Netop på baggrund af ovennævnte to punkter bør det i strategiudkastet præciseres- og i en række sammenhænge afgrænses -, hvilken central rolle de multilaterale organisationer skal spille i konfliktsituationer. Mens FN og andre multilaterale organisationer i krise- og konfliktsituationer har demonstreret at kunne spille en helt afgørende positiv og koordinerende rolle, har samme FN-system også sine begrænsninger, særligt når det handler om at fremføre humanitær bistand i selv samme konfliktområder.

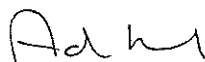
I de seneste år har vi set eksempler på, at FN-systemet ikke har fået adgang til at levere humanitær bistand – fordi samme FN-system af en eller flere parter i en konflikt ikke ses som hverken neutral eller upartisk. Den problemstilling bør Danmarks udviklingsstrategi adressere.

- Endelig peger Røde Kors på, at den endelige strategi for Danmarks udviklingsbistand bør adressere, at udviklingspolitiske indsatser kan have sine begrænsninger i højintensive krigs- og konfliktsituationer. Det er ikke i alle situationer at udviklingsbistand virker, hvor der i stedet skal sættes på stabiliserings- og humanitære indsatser. Røde Kors henviser i den forbindelse bl.a. til DIIS-udgivelsen fra 2012; Dansk bistand som sikkerhedspolitisk instrument 1992-2009, DIIS Report 2012:01.

Katastroforebyggelse

- Røde Kors er tilfredse med strategiudkastets fokus på styrkelse af netop lokalsamfunds modstandskraft og mulighed for at håndtere de forskelligartede risici og chok. Særligt fordi det i forvejen udsatte mennesker oftest er dem, der rammes af akutte katastrofer, og fordi katastroferne skaber ressourcemangel, samt risiko for konflikt og migration.

Mvh.

Anders Ladekarl
Generalsekretær